

Beoordeling: Triage - categorie 3

Reden: - Bevat af en toe zeer
persoonlijke gegevens over
individueel. O.A. NSB vertegen

~~Algemeen - Geeft inzicht in onderling slechte
verhoudingen aan de top.~~

- Bevat zeer gewone journalistische
materieel.

Adres: Embargo

Tijd: ± 45 minuten

Marchaussee
Grensbewaking
Passencontrole

Gemeente Politie

Rijks politie

- 1) Inlichtingen extremisme
- 2) Beveiliging tegen spionage
- 3) Controle vreemdelingen
- 4) Controle op binnenkomen en verlaten grondgebied.

- 1) Inlichtingen extremisme
- 2) Beveiliging spionage
- 3) Controle vreemdelingen

- 1) Inlichtingen extremisme
- 2) Beveiliging tegen spionage
- 3) Controle vreemdelingen

Departement van Oorlog

Centrale Veiligheidsdienst

Rijksvreemdelingendienst

- I Keuringsysteem
- II Opleiding
- III Inlichtingen extremisme
- IV Beveiliging tegen spionage enz.

- 1) Onderzoek vóór dienstneming
- 2) Controle gedurende dienst
- 3) Beveiliging tegen spionage.

- 1) Inlichtingen extremisme
- 2) Beveiliging tegen spionage
- 3) Visa aan buitenlanders

Departement van Marine.

Andere Departementen.

Vitale bedrijven

- 1) Onderzoek vóór dienstneming
- 2) Controle gedurende dienst
- 3) Beveiliging tegen spionage.

- 1) Inlichtingen extremisme
- 2) Beveiliging tegen spionage

- 1) Inlichtingen extremisme
- 2) Beveiliging tegen spionage.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS,
KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES
VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

NR. 27

Op voordracht van Onze Minister-President, Onze Ministers van Binnenlandse Zaken, Oorlog, Marine, Scheepvaart, Financiën, Justitie en Handel en Nijverheid,

Overwegende, dat het noodzakelijk is, dat het Koninkrijk beschikt over een Centrale Veiligheidsdienst,

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN :

Artikel 1.

1. Er is een Centrale Veiligheidsdienst der Nederlandse Regering, ressorterend onder Onze Minister-President.

Artikel 2.

1. Deze dienst wint inlichtingen in in het binnenland omtrent:

- a. spionage, sabotage en voor de binnenlandse orde en veiligheid ongewenste propaganda;
- b. elk streven gericht op bestrijding van het wettig gezag met onwettige middelen, dan wel op aantasting van de grondslagen van een democratische regeringsvorm.

Artikel 3.

1. Met uitsluiting van alle overheidsorganen, -diensten en in overheidsdienst staande personen, heeft de dienst tot taak de inlichtingen, welke omtrent de in artikel 2 genoemde onderwerpen door andere organen en diensten van departementen van algemeen bestuur worden verkregen, te verzamelen en in onderling verband te brengen.

Artikel 4.

1. Het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst wordt door Ons aangewezen op voordracht van Onze Minister-President. Onze Minister-President raadpleegt omtrent die voordracht Onze Ministers van Binnenlandse Zaken, Justitie, Financiën, Oorlog, Marine, Scheepvaart en Handel en Nijverheid.

2. Het Hoofd van de Dienst is uitsluitend verantwoordelijk aan Onze Minister-President.

Artikel 5.

1. Het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst kan aan Onze Minister-President voorstellen doen om de betrokken Minister te verzoeken de onder deze ressorterende diensten, organen of ambtenaren opdrachten te verstrekken tot het inwinnen van inlichtingen in het binnenland omtrent onderwerpen, bedoeld in artikel 2.

2. De betrokken Ministers dragen zorg, dat alle op het tijdstip van de inwerkingtreding van dit Besluit te hunner beschikking staande gegevens en in de toekomst te hunner kennis komende inlichtingen, omtrent de onderwerpen, bedoeld in artikel 2, terstond ter beschikking van het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst worden gesteld.

3. Onze Minister-President zal, tenzij naar zijn oordeel het Landsbelang zich daartegen verzet, alle te zijner kennis komende inlichtingen omtrent de onderwerpen, bedoeld in artikel 2, ter kennis brengen van Onze Ministers en de Overheidsdiensten of organen, die daarbij belang hebben. Indien de goede functionering van de Centrale Veiligheidsdienst dit naar het oordeel van de Minister-President en de betrokken Minister vereist, kunnen de inlichtingen rechtstreeks ter kennis van de overheidsorganen en -diensten worden gebracht.

Artikel 6.

1. Onze Minister-President kan in overeenstemming met ieder der betrokken Ministers bevelen, dat een of meer ambtenaren behorende tot departementen van Algemene Bestuur, Overheidsorganen, -diensten of -bedrijven, onder verantwoordelijkheid van de betrokken Minister, zullen worden belast met werkzaamheden als bedoeld in artikel 2. Deze werkzaamheden zullen worden verricht in nauw en voortdurend overleg met het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst.

Artikel 7.

1. De geldmiddelen, die ter beschikking van de Centrale Veiligheidsdienst worden gesteld, worden jaarlijks gebracht ten laste van de begroting van Onze Minister-President.

2. Een gedeelte dezer geldmiddelen bestaat uit geheime uitgaven.

3. Het Hoofd van de dienst is gehouden mede tenzake van de besteding van de geheime uitgaven aan Onze Minister-President of door hem aan te wijzen personen, alle gewenste inlichtingen te verschaffen.

Artikel 8.

1. Dit besluit treedt in werking met inang van heden.

2. Onze Minister-President en Onze Ministers van Binnenlandse Zaken, Oorlog, Marine, Scheepvaart, Financiën, Justitie en Handel en Nijverheid, zijn ieder voor zoveel hem betreft belast met de uitvoering van dit besluit.

's-Gravenhage, den 9 April 1946.

w. g. WILHELMINA.

De Minister-President, tevens belast
met de Algemene Oorlogvoering van
het Koninkrijk,

w. g. W. Schermerhorn,

De Minister van Binnenlandse Zaken,
w. g. Beel,

De Minister van Justitie,
w. g. Kolfsohonen,

De Minister van Financiën,
w. g. Liefstuck,

De Minister van Oorlog,
w. g. Mijnen,

De Minister van Marine,
w. g. de Booy,

De Minister van Scheepvaart a. i.
w. g. de Booy,

De Minister van Handel en Nijverheid,
w. g. H. Vos.

07
CUD

PA

VERTROUWELIJK

Deze rubricering geldt
alleen voor intern gebruik

AURORA dd. 24-2-'69

2. Diës natalis BVD

H.BVD geeft er de voorkeur aan als "geboortedatum" van de BVD aan te houden de oprichtingsdatum van het BNV, zijnde 29-5-1945. Dit houdt dan in dat op 29-5-1970 het feit kan worden herdacht dat 25 jaar verstreken zijn sinds het begin van het inlichtingen- en veiligheidswezen na de Tweede Wereldoorlog. H.BVD wil even afwachten of van personeelszijde suggesties opkomen om hieraan aandacht te schenken. In ieder geval wil hij in september a.s. overleggen op welke wijze e.e.a. dient te geschieden.

HK zond hem over dit onderwerp een notitie.

B.N.V. /nr. 979

Beschikking Chef Staf Militair Gezag van 29 mei 1945:
 "besluit m.i.v. 29 mei 1945 op te richten het Bureau voor
 Nationale Veiligheid."
 Liquidatiedatum B.N.V.: 1 januari 1947.

C.V.D.

K.B. nr. 27 d.d. 9 april 1946:
 "Er is een Centrale Veiligheidsdienst der Nederlandsche Regeering,
 ressorteerend onder Onzen Minister-President.
 Dit besluit treedt in werking met ingang van heden."

B.V.D.

K.B. nr. 51 d.d. 8 augustus 1949:
 "Er is een Binnenlandse Veiligheidsdienst, ----
 Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag
 volgende op die van zijn dagtekening."

9 augustus 1949

ONDERWERP:BIJLAGEN:

BESCHIKKING VAN DEN CHEF STAF
MILITAIR GEZAG

van 29 Mei 1945, nr. 979

DE CHEF STAF MILITAIR GEZAG;

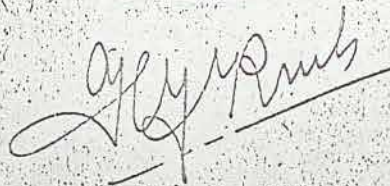
Overwegende, dat het wenschelijk is, de werkzaamheden betreffende de handhaving van de in- en uitwendige veiligheid van de Staat gecoördineerd te doen verrichten;

BESLUIT:

- A. met ingang van 29 Mei 1945 op te richten het Bureau voor Nationale Veiligheid, hebbende tot taak met uitsluiting van alle andere instanties alle werkzaamheden te verrichten de in- en uitwendige veiligheid van den Staat betreffende en daarover contacten op te nemen en te onderhouden met de Geallieerden;
- B. te benoemen tot Hoofd van genoemd Bureau voor Nationale Veiligheid, met ingang van 29 Mei 1945
- den tijdelijk benoemen Reserve Kolonel voor Algemeenen Dienst Mr. Louis EINTHOVEN, geboren op 30 Maart 1896 te Soerabaia.

Gegeven ten Stafkwartiere,
den 29 Mei 1945.

De Chef Staf Militair Gezag,
De Generaal-Majoor,

Mr. H. J. Kruls.

Aan: Res. Kolonel Mr. L. Einthoven
Copie D.v.O.
Archief
Stafbureau.

v.w./Col. 1

Rechtsgronden Inlichtingen- en
Veiligheidswerk.
Cie. Wijnveldt en Cie. Prinsen.

- 1946-1947 - Mem.v.Antw. - Een commissie (Wijnveldt) is samenge-
Hst.II steld om het beleid van het BNV na te
gaan en de rol van Sanders daar. Die
commissie zal ook nagaan onder welk
departement CVD moet ressorteren.
- Mem.v.Antw.Ie K. - N.a.v. opmerking in V.V.Ie K., dat rege-
Hst.II ring zelf hierin zou moeten beslissen,
antwoord Minister, dat de werkzaamheden
strekken t.b.v. de departementen van al-
gemeen bestuur, en dat daarom CVD onder
Minister-President staat. Toch werd voor-
lichting van commissie gevraagd en de
minister ziet niet in, dat dit verkeerd
was; de regering besliste toch zelf!
- Hand.IIe K. (antw.)
- mededeling, dat commissie is ingesteld
tot rapportering over BNV, tot onderzoek
onder welk departement CVD zal ressor-
teren.
- 1947-1948 - Voorl. Versl. - Inlichtingen gewenst over onderzoek
Hst.II door de Cie. Wijnveldt.
Voorl. Versl. - Cie Wijnveldt acht het onjuist als CVD
Hst.IIIa onder Ministerie van Justitie zou ko-
men.
Mededeling over wat Cie Wijnveldt ver-
klaarde over handelingen Sanders en
beleidsfouten L.E.; op de laatste werd
op afkeurenswaardige wijze critiek ^{uit} ge-
oefend; hij stond aan de grofste laster
bloot.
- Voorl. Versl. Ie K.
Hst.IIIa - gewaardeerd zou worden als rapport Cie
Wijnveldt ter vertrouwelijke kennisne-
ming van de leden zou worden gelegd.
- Mem.v.Antw.id. - Minister acht dit vertrouwelijk aan de
regering uitgebracht rapport niet ge-
schikt voor publicatie of nederlegging
ter griffie. Verdere kennisneming kan
ook geen verheldering brengen.
- Schr.vragen
v.d.Goes v.Naters
en antw.
Aanh.IIe K.pag.223 - uit rapport Cie Wijnveldt bleek
laster t.a.v.BNV. Streng onderzoek wordt
ingesteld naar plegers van door vrager
genoemde strafbare feiten.
- 1948-1949 - Voorl. Versl. - verscheidene leden zouden "gekuiste uit-
Hst.IIIa gave" rapport Cie Wijnveldt ter griffie
gelegd willen gezien.
- Mem.v.Antw.
Hst.IIIa - Voor antwoord verwezen naar Mem.v.Antw.
Ie K.1947-1948 Hst.IIIa.
- Mem.v.Antw.Ie K. - idem, n.a.v. gelijklopende vraag in
Hst.IIIa Voorl. Versl. Ie K. als in IIE K.
- Hand.IIe K. - vragen Goedhart en Wagenaar terzake.
- Hand.IIe K. (antw.) - n.a.v. rapport van de Cie Wijnveldt is
ingesteld een ambtelijke commissie on-

der Dr.Prinsen, die werking, leiding en opzet van de veiligheidsdienst zal be- zien en zal adviseren.

Hand.Ie K.(antw.)-De dienst was nooit onder Justitie, doch bij Alg.Zaken ondergebracht.De dienst heeft echter beperkte taak,die in naam BVD tot uitdrukking zal worden gebracht en dan zal de dienst onder Binnenl.Za- ken komen,ook al om hem niet gewichti- ger te doen schijnen dan hij is(op ad- vies Cie.Prinsen)

1949-1950 - Hand.IIe K. - Beernink vraagt of de minister nu niet wil overgaan tot publicatie van het rapport-Wijnveldt, gekuist eventueel.

1950-1951 - Voorl.Versl. Hst.I - Hoe staat het met het rapport van de Cie Wijnveldt?

Mem.v.Antw. Hst.I - Commissie Wijnveldt,waaruit werk van de Commissie Prinsen voortvloeide, leidde tot instelling van de BVD bij KB no.51 d.d.8-8-1949.

Mond.Overleg Hst.V (antw.)-vroeger werd reeds beslist over niet- publicatie van rapport Cie-wijnveldt, daarom acht spreker zich thans niet ge- rechtigd tot publicatie.Hierover ook geen discussie.

✓ Minister verklaarde t.a.v. de ongerust- heid over de verhouding burgemeesters en BVD resp. Procureurs-Generaal en BVD dat inderdaad op het eerste terrein er misverstanden zijn geweest. T.a.v. de tweede genoemde verhouding trof de Minister van Binnenl.Zaken een regeling met de Minister van Justitie.

Hand.IIe K. pag.724 - Ook Beernink bracht deze verhouding BVD/burgemeesters ter sprake.

(antw.)- Minister Teulings antwoordt,dat hij de zaak van het flatteren van rapporten van de Rijkspolitie door de burgemeesters zal bezien.

doorslagen voor: ¹⁰ Cie.Wijnveldt, } PA.
 Cie.Prinsen }
copieën van stukken 1950-1951
vanaf Mond.Overleg
voor dossier PA - KB 8-8-49. ✓

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

260/76.450
24
22

BERICHT OP SCHRIJVEN VAN

NR 35

AFDKabinet S.G.

BETREFFENDE

'S-GRAVENHAGE, 27 December

1949.

Rapport van de Cie.

Jansen. 2

MEN GELIEVE BIJ HET ANTWOORD NAUWKEURIG
HET ONDERWERP, DE DAGTEKENING EN HET
NUMMER VAN DIT SCHRIJVEN TE VERMELDEN

VERTROUWELIJK.

Naar aanleiding van Uw desbetreffende vraag deel ik U mede, dat de Minister-President noch ik er bezwaar tegen hebben, dat U van het rapport der Commissie-Prinsen gebruik maakt ter voorlichting van bestuurlijke en justitiële autoriteiten.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,
Voor de Minister,
DE SECRETARIS-GENERAAL,

W. Jansen

*Ik wil dit vraag
meer hebben
8*

AAN :
het Hoofd van de Binnenlandse
Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
'S-GRAVENHAGE.

*W. Jansen: zie de
aan post cepte postzegels.*

KABINET VAN DEN
MINISTER-PRESIDENT

22467

's-Gravenhage, 25 Februari 1949
Plein 1813, No. 4

GEHEIM

Ik mag U hiernaevens aanbieden rapport
van de door mijn Amtsvoorganger bij zijn
Beschikking van 30 April 1948, No. 19508, inge-
stelde Commissie-Frinzen, betreffende de orga-
nisatie van de inlichtingendiensten.

Ik stel mij voor, dit ontwerp binnen-
kort in de Ministerraad aan de orde te stellen,
waartoe U nader bericht zal worden gezonden.

Ik kan mij met de conclusies van dit
rapport verenigen.

DE MINISTER-PRESIDENT,

H. P. Drees

Aan de Heer Minister van Binnenlandse Zaken,
Binnenhof 19,
's-Gravenhage.

AAN DE KONINGIN.

Bij zijn beschikking van 30 Juni 1948, no. 19508, heeft de toenmalige Minister-President een commissie ingesteld met de opdracht:

- a. zich uit te spreken omtrent de al of niet wenselijkheid van een reorganisatie van de Centrale Veiligheidsdienst, waarbij tevens ware na te gaan, welke de plaats van de Buitenlandse Inlichtingendienst daarbij zal dienen te zijn;
- b. de werkzaamheden van de (evt. gereorganiseerde) Centrale Veiligheidsdienst enerzijds en de politieorganen (Rijks-, gemeentepolitie en marechaussee) anderzijds zo scherp mogelijk af te bakenen;
- c. bindende richtlijnen te ontwerpen voor goede samenwerking tussen de (evt. gereorganiseerde) Centrale Veiligheidsdienst enerzijds en de organen van Justitie en politie anderzijds;
- d. na te gaan, of de klachten, als zouden de organen van de Rijkspolitie nodeloos op het gebied van de Centrale Veiligheidsdienst of Buitenlandse Inlichtingendienst werkzaam zijn of zijn geweest, gefundeerd zijn.

Tot lid en voorzitter der Commissie werd benoemd Dr. M.J. Prinsen, Secretaris-Generaal van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, en tot leden Mr. J.C. Tenkink, Secretaris-Generaal van het Ministerie van Justitie, Luitenant-Generaal Mr. H.J. Kruls, Chef van de Generale Staf, Vice-Admiraal Jhr. E.J. van Holthe, Chef van de Marinestaf, en Mr. C.L.W. Fock, Raadadviseur in algemene dienst bij het Ministerie van Algemene Zaken.

Deze Commissie heeft de eerste ondergetekende op 24 Januari 1949 rapport uitgebracht, welk rapport werd vergezeld van een nader schrijven van de Voorzitter van 18 Februari 1949. Van deze bescheiden moge Uwer Majesteit hierbij afschrift worden aangeboden. Zij geven de ondergetekenden aanleiding Uwer Majesteit eerbiedig in overweging te geven het mede hierbij aangeboden ontwerp van een Koninklijk Besluit te bekrachtigen. Gelet op het geheim karakter van de aangelegenheden, welke in het ontwerp-besluit worden geregeld, stellen de ondergetekenden voor, het besluit niet in het Staatsblad te doen plaatsen.

Diensvolgens zal het niet het karakter van een algemene maatregel van bestuur kunnen dragen. De ondergetekenden zijn overigens van oordeel, dat de inhoud van het voorgestelde besluit het ook niet noodzakelijk maakt, daaraan een zodanig karakter toe te kennen. Niettemin achten de ondergetekenden het besluit wel van zodanig belang, dat het wenselijk zou zijn, omtrent het besluit de Raad van State - krachtens artikel 24 van de Wet van 21 December 1861, Staatsblad 129, - te horen.

Ter toelichting van het ontwerp veroorloven de ondergetekenden zich, in de eerste plaats zeer eerbiedig te verwijzen naar het rapport van de Commissie, met welks inhoud zij zich verenigen. In afwijking in zoverre van het rapport lijkt het wenselijk, de naam "Centrale Veiligheidsdienst" niet te handhaven. Lettende op de positie, door deze Dienst in den vervolge in te nemen, verdient het, naar de mening der ondergetekenden, de voorkeur het woord "Centrale" voortaan te vervangen door "Binnenlandse". Aan deze Binnenlandse Veiligheidsdienst is het eerste hoofdstuk van het ontwerp-besluit gewijd. De bepalingen zijn merendeels

ontleend aan het Koninklijk Besluit van 9 April 1946, no. 27, met dien verstande evenwel, dat de met de hiervoren bedoelde gewijzigde positie van de Dienst rekening is gehouden. [In tegenstelling tot het bepaalde in artikel 2, eerste lid, onder a van laatstgenoemd Koninklijk Besluit zijn in artikel 2 van het ontwerp-besluit "spionnage" en "sabotage" niet met zoveel woorden genoemd. Zulks is geschied uit overweging, [dat het besluit, in weerwil van zijn geheim karakter, toch aan een vrij groot aantal bij de onderhavige materie betrokken diensten en ambtenaren bekend zal worden; dientengevolge is het niet uitgesloten, dat het besluit - ondanks de meest zorgvuldig te stellen waarborgen - te eniger tijd in verkeerde handen zal vallen. Teneinde ongewenste verwickelingen te voorkomen zijn daarom de woorden "spionnage" en "sabotage" vermeden en wordt in de plaats daarvan in artikel 2 onder d gesproken van "het verrichten van al hetgeen voor een goede functionering van de Binnenlandse Veiligheidsdienst noodzakelijk is."]

*Dit is dan dus:
het inwinnen van in-
lichtingen omtrent
spionage, sabotage etc.*

Het tweede Hoofdstuk regelt de Buitenlandse Inlichtingendienst. De bepalingen zijn grotendeels ontleend aan het Koninklijk Besluit van 16 Februari 1946, no. 1. Om gelijke redenen, als waarom de woorden "spionnage" en "sabotage" zijn vermeden, wordt niet uitdrukkelijk als deel van de taak van de Buitenlandse Inlichtingendienst genoemd het inwinnen van inlichtingen aangaande de activiteit door vreemde mogendheden in andere vreemde landen ondernomen, zoals dit werd aangegeven op blz. 8 van het rapport der Commissie. Het komt der ondergetekenden voor, dat het bepaalde in artikel 10 voldoende ruim gesteld is om het evenbedoelde niet met name te noemen deel van de taak van de Dienst daaronder te kunnen begrijpen.

De Hoofdstukken III en IV regelen de Marine Inlichtingendienst en de Militaire Inlichtingendienst.

Tot dusverre waren de taak, de organisatie en de werkwijze van deze Diensten bij Ministeriële beschikkingen en militaire voorschriften vastgelegd. Het komt de ondergetekenden wenselijk voor, zulks thans - behoudens aanvullende regelingen van Uwer Majesteits hierbij betrokken Ministers - in het besluit van Uwe Majesteit te doen. De bepalingen van deze hoofdstukken lopen zowel onderling als met die van de beide vorige hoofdstukken grotendeels parallel.

Het vijfde Hoofdstuk (artikel 30) geeft een algemeen voorschrift omtrent de onderlinge samenwerking der Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten, terwijl het zesde hoofdstuk voorzieningen geeft ten aanzien van de verhouding van het Openbaar Ministerie en de politie tot deze diensten. Daarbij werd rekening gehouden met de positie van het Openbaar Ministerie en de politie alsmede met het opportunititeitsbeginsel, zoals dit zich bij de vervolging van strafbare feiten doet gelden.

Het achtste hoofdstuk handelt tenslotte - overeenkomstig de aanbevelingen van de hierbovenbedoelde Commissie - over de coördinatie van het werk van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, het Openbaar Ministerie en de politie. Slechts wordt in zoverre van het rapport der Commissie afgeweken, dat wordt voorgesteld de Commissie, welke voor deze coördinatie in het leven ware te roepen, aan te duiden als "Commissie van Coördinatie". De ondergetekenden zouden deze Commissie van Coördinatie niet willen beschouwen als een vast college van advies en bijstand in de zin van artikel 80 der Grondwet. Zou de Commissie wel als zodanig worden beschouwd, dan zou het gevolg daarvan zijn, dat zij bij de wet zou moeten worden ingesteld. Vermits een gelegenheid als deze zich uiteraard minder voor een parlementaire

behandeling leent, veroorloven de ondergetekenden zich eerbiedig,
Uwe Majesteit in overweging te geven, de Commissie van Coördinatie
te beschouwen als een interdepartementale Commissie zonder meer.

DE MINISTER-PRESIDENT,
DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
DE MINISTER VAN JUSTITIE,
DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,
DE MINISTER VAN FINANCIËN,
DE MINISTER VAN OORLOG,
DE MINISTER VAN MARINE a.i.,
DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN,

17 Januari

7.

E. TZ.

Van de C.V.D.?

Zeer geachte Heer Tielens,

Hierbij Uw nota terug, die ik met groote instemming heb gelezen. In het bijzonder is de suggestie om aan den C.V.D. een hoofd-officier van den Generalen Staf toe te voegen, in verband met de door U sub D. omschreven werkzaamheden, mij uit het hart gegrepen.

Mag ik U het volgende amendement voorstellen op de omschrijving van de taak van den C.V.D. (blz. 4).

De C.V.D. heeft krachtens het K.B. waarbij deze dienst is ingesteld 3 taken:

- a) de Regeering op de hoogte houden van het politiek extremisme;
- b) de contra-spionnage;
- c) de "security" te bevorderen van Departementen, Overheidsdiensten en particuliere bedrijven die van vitaal belang zijn voor ons land;

Op dezelfde blz. zegt U dat het Min. van Justitie moet worden ingeschakeld bij de bestrijding van staatsgevaarlijke elementen.

Ik zou U willen voorstellen om inplaats van "Min. van Justitie" te lezen: "Justitie en Politie". In ons Nederland beteekent Politie dus Bin.Zaken, Justitie en Oorlog.

Na beleefde groeten blijf ik gaarne

Uw dw.

O N T W E R P.

Wij Juliana, bij de gratie Gods,
Koningin der Nederlanden,
Prinses van Oranje-Nassau, enz, enz, enz.

No.

Op de voordracht van Onze Minister-President en Onze Ministers van Buitenlandse Zaken, van Justitie, van Binnenlandse Zaken, van Oorlog, van Marine, van Financiën en van Economische Zaken;

De Raad van State gehoord (advies van);

Gelet op het nader rapport van Onze Minister-President van
;

Overwegende, dat het noodzakelijk is nadere regelen te stellen met betrekking tot de organisatie, de taak en de samenwerking van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten; ')

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN :

HOOFDSTUK I.

De Binnenlandse Veiligheidsdienst. ')

Artikel 1.

Er is een Binnenlandse Veiligheidsdienst, ressorterend onder
Onze Minister van Binnenlandse Zaken.

') Een der Leden van de Commissie had bezwaar tegen de termen "veiligheidsdiensten" en "Binnenlandse Veiligheidsdienst"; hij gaf er de voorkeur aan, uitsluitend van "inlichtingendienst(en)" te spreken.

Artikel 2.

De taak van de Binnenlandse Veiligheidsdienst omvat:

- a. het inwinnen van gegevens omtrent alle personen, die van een staatsgevaarlijke activiteit of neiging daartoe ten opzichte van Nederland of met Nederland bevriende buitenlandse mogelijkheden blijk geven of hebben gegeven;
- b. het inwinnen van gegevens omtrent extremistische stromingen;
- c. het bevorderen van veiligheidsmaatregelen in alle vitale en kwetsbare overheids- en particuliere instellingen en bedrijven;
- d. het verrichten van al hetgeen voor een goede functionering van de Binnenlandse Veiligheidsdienst noodzakelijk is;
- e. het onderhouden van verbindingen met de overeenkomstige inlichtingen- en veiligheidsdiensten van bevriende buitenlandse mogendheden.

Artikel 3.

1. Het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst is verantwoordelijk aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken; hij stelt Onze Minister - ook uit eigen beweging - bij voortduren op de hoogte van al hetgeen van belang kan zijn.
2. Onze Minister van Binnenlandse Zaken draagt zorg, dat hetgeen hem ingevolge het eerste lid bereikt, zo spoedig mogelijk wordt doorgegeven aan die Ministers, die naar de aard van de ~~aan~~ toe-
vertrouwde zorg bij de inlichtingen belang hebben.

3. Onze Minister van Binnenlandse Zaken kan bepalen, met toestemming van Onze hierbij betrokken Minister, dat inlichtingen door of namens het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst rechtstreeks ter kennis van Overheidsorganen en -diensten worden gebracht.

Artikel 4.

Onze Minister van Binnenlandse Zaken kan in overeenstemming met de hierbij betrokken Ministers en Overheidsorganen bepalen, dat bepaalde ambtenaren, onder die Ministers of organen ressorterend, onder verantwoordelijkheid van Onze hierbij betrokken Minister of het hierbij betrokken orgaan, onverminderd de uit hun ambt voortvloeiende verplichtingen, worden belast met werkzaamheden ten behoeve van de Binnenlandse Veiligheidsdienst. Deze werkzaamheden worden verricht in nauw en voortdurend overleg met het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst.

Artikel 5.

Het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst draagt zorg, dat de geheimhouding van de inlichtingen en de bronnen, waaruit zij afkomstig zijn, alsmede de veiligheid van de ter verkrijging van die inlichtingen werkzame personen naar behoren worden gewaarborgd.

Artikel 6.

1. De geldmiddelen, die ter beschikking van de Binnenlandse Veiligheidsdienst worden gesteld, worden gebracht ten laste van Hoofdstuk V van de Rijksbegroting.

2. Een gedeelte dezer geldmiddelen wordt besteed aan geheime uitgaven.

3. Het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst is gehouden mede terzake van de geheime uitgaven aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken of door hem aan te wijzen personen, alle gewenste inlichtingen te verschaffen.

Artikel 7.

Het materieel - met inbegrip van gebouwen - in gebruik bij de Centrale Veiligheidsdienst, gaat over naar de Binnenlandse Veiligheidsdienst.

Artikel 8.

Onze Minister van Binnenlandse Zaken kan nadere voorschriften geven nopens de organisatie en het beheer van de Binnenlandse Veiligheidsdienst.

HOOFDSTUK II.

De Buitenlandse Inlichtingendienst.

Artikel 9.

Er is een Buitenlandse Inlichtingendienst, ressorterende onder Onze Minister-President.

Artikel 10.

De taak van de Buitenlandse Inlichtingendienst omvat het inwinnen van gegevens in het buitenland, welke voor het buitenlands en economisch beleid van belang zijn.

Artikel 11.

1. Het Hoofd van de Buitenlandse Inlichtingendienst is verantwoordelijk aan Onze Minister-President; hij draagt de titel van Regeringscommissaris in algemene dienst; hij stelt Onze Minister-President - ook uit eigen beweging - bij voortduren op de hoogte van al hetgeen van belang kan zijn.

2. Onze Minister-President draagt zorg, dat hetgeen hem ingevolge het eerste lid bereikt, zo spoedig mogelijk wordt doorgegeven aan die Ministers, die naar de aard van de hun toevertrouwde zorg bij de inlichtingen belang hebben.

3. Onze Minister-President kan bepalen, met toestemming van Onze hierbij betrokken Minister, dat inlichtingen door of namens het Hoofd van de Buitenlandse Inlichtingendienst rechtstreeks ter kennis van overheidsorganen en -diensten worden gebracht.

4. Door Onze Minister-President of, met zijn machtiging, door of vanwege het Hoofd van de Buitenlandse Inlichtingendienst, worden aan Onze Minister van Buitenlandse Zaken zo nodig voorstellen gedaan tot het treffen van veiligheidsmaatregelen.

Artikel 12.

1. Onze Minister-President kan in overeenstemming met de hierbij betrokken Ministers en overheidsorganen bepalen, dat bepaalde ambtenaren, onder die Ministers of organen ressorterend, onder verantwoordelijkheid van Onze hierbij betrokken Minister of het hierbij betrokken orgaan, onverminderd de uit hun ambt voortvloeiende verplichtingen, worden belast met werkzaamheden ten behoeve van de Buitenlandse Inlichtingendienst. Deze werkzaamheden worden verricht in nauw en voortdurend overleg met het Hoofd van de Buitenlandse Inlichtingendienst.

2. Voor het verrichten van zijn taak kan de Buitenlandse Inlichtingendienst bovendien gebruik maken van ambtenaren, die aan de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordigingen in het buitenland zullen zijn verbonden, doch zullen ressorteren onder het Hoofd van de Dienst. De positie van deze ambtenaren zal gelijk zijn aan die van marine- en militaire attaché's. Deze ambtenaren worden door Ons aangewezen op dezelfde wijze als zulks voor ambtenaren van de Buitenlandse Dienst gebruikelijk is.

3. Indien andere personen, als bedoeld in de vorige leden, voor het inwinnen van geheime inlichtingen naar het buitenland worden uitgezonden, geschiedt zulks steeds door of in overleg met het Hoofd van de Buitenlandse Inlichtingendienst.

Artikel 13.

Het Hoofd van de Buitenlandse Inlichtingendienst draagt zorg, dat de geheimhouding van de inlichtingen en de bronnen, waaruit zij afkomstig zijn, alsmede de veiligheid van de ter verkrijging van die inlichtingen werkzame personen naar behoren worden gewaarborgd.

Artikel 14.

1. De geldmiddelen, die ter beschikking van de Buitenlandse Inlichtingendienst worden gesteld, worden gebracht ten laste van Hoofdstuk IIA der Rijksbegroting.

2. Een gedeelte dezer geldmiddelen wordt besteed aan geheime uitgaven.

3. Het Hoofd van de Buitenlandse Inlichtingendienst is gehouden mede terzake van de besteding van de geheime uitgaven aan Onze Minister-President of door hem aan te wijzen personen, alle gewenste inlichtingen te verschaffen.

2. De Marine-Inlichtingendienst is bevoegd voor het verkrijgen van gegevens zich in het Rijk in Europa mede te wenden tot de burgerlijke organen, diensten en ambtenaren, die geacht kunnen worden deze gegevens te kunnen verstrekken. De Marine Inlichtingendienst handelt hierbij in nauw en voortdurend overleg met het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst.

3. Artikel 12, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 20.

Het Hoofd van de Marine-Inlichtingendienst draagt zorg, dat de geheimhouding van de inlichtingen en de bronnen, waaruit zij afkomstig zijn; alsmede de veiligheid van de ter verkrijging van die inlichtingen werkzame personen naar behoren worden gewaarborgd.

Artikel 21.

1. De geldmiddelen, die ter beschikking van de Marine Inlichtingendienst worden gesteld, worden gebracht ten laste van Hoofdstuk VIII B der Rijksbegroting.

2. Een gedeelte dezer geldmiddelen wordt besteed aan geheime uitgaven.

3. Het Hoofd van de Marine Inlichtingendienst is gehouden mede terzake van de besteding van de geheime uitgaven aan Onze Minister van Marine of door hem aan te wijzen personen, alle gewenste inlichtingen te verschaffen.

Artikel 18.

1. Het Hoofd van de Marine-Inlichtingendienst is door tussenkomst van de Chef van de Marinestaf verantwoordelijk aan Onze Minister van Marine; hij stelt Onze Minister - ook uit eigen beweging - bij voortduren op de hoogte van al hetgeen van belang kan zijn.

2. Onze Minister van Marine draagt zorg, dat hetgeen hem ingevolge het eerste lid bereikt, zo spoedig mogelijk wordt doorgegeven aan die Ministers, die naar de aard van de hun toevertrouwde zorg bij de inlichtingen belang hebben.

3. Onze Minister van Marine kan bepalen, met toestemming van Onze hierbij betrokken Minister, dat inlichtingen door of namens het Hoofd van de Marine Inlichtingendienst rechtstreeks ter kennis van overheidsorganen en -diensten worden gebracht.

Artikel 19.

1. Onze Minister van Marine kan in overeenstemming met de hierbij betrokken Ministers en overheidsorganen bepalen, dat bepaalde ambtenaren, onder die Ministers of organen ressorterend, onder verantwoordelijkheid van Onze hierbij betrokken Minister of het hierbij betrokken orgaan; onverminderd de uit hun ambt voortvloeiende verplichtingen, worden belast met werkzaamheden ten behoeve van de Marine Inlichtingendienst. Deze werkzaamheden zullen worden verricht in nauw en voortdurend overleg met het Hoofd van de Marine-Inlichtingendienst.

Artikel 15.

Onze Minister-President kan nadere voorschriften geven omtrent de organisatie en het beheer van de Buitenlandse Inlichtingendienst.

HOOFDSTUK III.

De Marine Inlichtingendienst.

Artikel 16.

Er is een Marine-Inlichtingendienst, ressorterend onder de Minister van Marine.

Artikel 17.

De taak van de Marine-Inlichtingendienst omvat:

- a. het inwinnen van gegevens, welke voor een juiste opbouw en een doeltreffend gebruik van de Koninklijke Marine van belang zijn;
- b. de bescherming van maritieme geheimen;
- c. het waken tegen daden van sabotage aan maritieme objecten;
- d. het waken tegen diefstal van wapenen en munitie, welke bestemd zijn voor of in gebruik bij de Koninklijke Marine;
- e. het onderkennen van en het waken tegen ondermijnende politieke propaganda onder het Marinepersoneel.

Artikel 22.

Onze Minister van Marine kan nadere voorschriften geven omtrent de organisatie en het beheer van de Marine-Inlichtingendienst.

HOOFDSTUK IV.

De Militaire Inlichtingendienst.

Artikel 23.

Er is een Militaire Inlichtingendienst, ressorterend onder Onze Minister van Oorlog.

Artikel 24.

De taak van de **Militaire Inlichtingendienst** omvat:

- a. het inwinnen van gegevens, welke nodig zijn voor:
 1. een juiste opbouw en een doeltreffend gebruik van de Koninklijke Landmacht;
 2. de mobilisatie en concentratie der Land- en Luchtstrijdkrachten en de voorbereiding daarvan;
 3. het uitoefenen van het militair gezag en het handhaven van orde en rust in geval de staat van oorlog of de staat van beleg is ingetreden;
- b. de bescherming van militaire geheimen;
- c. het waken tegen daden van sabotage aan militaire objecten;
- d. het waken tegen diefstal van wapenen en munitie, welke bestemd zijn voor of in gebruik bij de Land- en Luchtstrijdkrachten;
- e. het onderkennen van en waken tegen ondermijnende politieke propaganda in de Koninklijke Landmacht.

Artikel 25.

1. Het Hoofd van de Militaire Inlichtingendienst is door tussenkomst van de Chef van de Generale Staf verantwoordelijk aan Onze Minister van Oorlog en stelt hem - ook uit eigen beweging - bij voortdaren op de hoogte van al hetgeen van belang kan zijn.

2. Onze Minister van Oorlog draagt zorg, dat hetgeen hem ingevolge het eerste lid bereikt, zo spoedig mogelijk wordt doorgegeven aan die Ministers, die naar de aard van de hun toevertrouwde zorg bij de inlichtingen belang hebben.

3. Onze Minister van Oorlog kan bepalen, met toestemming van Onze hierbij betrokken Minister, dat inlichtingen door of namens het Hoofd van de Militaire Inlichtingendienst rechtstreeks ter kennis van Overheidsorganen en -diensten worden gebracht.

Artikel 26.

1. Onze Minister van Oorlog kan, in overeenstemming met de hierbij betrokken Ministers en overheidsorganen, bepalen, dat bepaalde ambtenaren, onder die Ministers of organen ressorterend, onder verantwoordelijkheid van Onze hierbij betrokken Minister of het hierbij betrokken orgaan, onverminderd de uit hun ambt voortvloeiende verplichtingen, worden belast met werkzaamheden ten behoeve van de Militaire Inlichtingendienst. Deze werkzaamheden zullen worden verricht in nauw en voortdurend overlog met het Hoofd van de Militaire Inlichtingendienst.

2. De Militaire Inlichtingendienst is bevoegd voor het verkrijgen van gegevens zich in het Rijk in Europa mede te wenden tot de burgerlijke organen, diensten en ambtenaren, die geacht kunnen worden die gegevens te kunnen verstrekken. De Militaire Inlichtingendienst handelt daarbij in nauw en voortdurend overleg met het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst.

3. Artikel 12, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 27.

Het Hoofd van de Militaire Inlichtingendienst draagt zorg, dat de geheimhouding van de inlichtingen en de bronnen, waaruit zij afkomstig zijn, alsmede de veiligheid van de tot verkrijging van die inlichtingen werkzame personen naar behoren worden gewaarborgd.

Artikel 28.

1. De geldmiddelen, die ter beschikking van de Militaire Inlichtingendienst worden gesteld, worden gebracht ten laste van Hoofdstuk VIII A der Rijksbegroting.

2. Een gedeelte dezer geldmiddelen wordt besteed aan geheime uitgaven.

3. Het Hoofd van de Militaire Inlichtingendienst is gehouden mede terzake van de besteding van de geheime uitgaven aan Onze Minister van Oorlog of door hem aan te wijzen personen, alle gewenste inlichtingen te verschaffen.

Artikel 29.

Onze Minister van Oorlog kan nadere voorschriften geven omtrent de organisatie en het beheer van de Militaire Inlichtingendienst.

HOOFDSTUK V.

Verhouding van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten onderling.

Artikel 30.

De inlichtingen- en veiligheidsdiensten verlenen elkaar - in het bijzonder ook door het uitwisselen van gegevens - zoveel mogelijk medewerking.

HOOFDSTUK VI.

Verhouding van het Openbaar Ministerie en de politie tot de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

Artikel 31.

Het Openbaar Ministerie, de Procureurs-Generaal, als fungerend Directeuren van Politie, de ambtenaren van gemeentepolitie, die van het Korps Rijkspolitie, die van het Wapen der Koninklijke Marechaussee, en de bijzondere ambtenaren van Rijkspolitie doen onverwijld mededeling aan de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst van alle te hunner kennis komende feiten en gegevens, welk voor die dienst in verband met de daaraan opgedragen taak, van belang kunnen zijn.

Artikel 32.

1. Indien er enige aanwijzing bestaat, dat bij het instellen of voortzetten van een strafrechtelijk of administratief onderzoek of bij het treffen of voortzetten van een maatregel van dien aard dan wel bij het instellen of voortzetten van een strafvervolgung de belangen, welke aan een Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdienst zijn opgedragen, zijn betrokken, gaan het Openbaar Ministerie en de Procureurs-Generaal, als fungerend Directeuren van Politie daartoe, behoudens in gevallen van dringende noodzaak, eerst over, nadat terzake met de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdienst overleg is gepleegd.

2. Onverminderd de verplichtingen, voortvloeiende uit het Wetboek van Strafvordering, kunnen de Hoofden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten in daartoe aanleiding gevende gevallen zich uit eigen beweging tot de Procureur-Generaal, fungerend Directeur van Politie, of de Officier van Justitie wenden teneinde diens beslissing omtrent het opschorten van een strafrechtelijk of administratief onderzoek, van een maatregel van die aard, dan wel van een strafvervolgung te verkrijgen.

Artikel 33.

De wijze van het doen der mededelingen, als bedoeld in artikel 31, voor zover zulks het Openbaar Ministerie, de Procureurs-Generaal als fungerend Directeuren van Politie, het Korps Rijkspolitie en de bijzondere ambtenaren van Rijkspolitie betreft, geschiedt volgens aanwijzingen door Onze Minister van Justitie te geven, en voor zoveel de ambtenaren van gemeentepolitie en het Wapen der Koninklijke Marechaussee betreft, volgens door de Chef van het betrokken Korps te geven voorschriften.

HOOFDSTUK VII.

De Commissie van Coördinatie.

Artikel 34.

1. Er is een Commissie van Coördinatie, welke tot taak heeft:
 - a. er voor te waken, dat de werkzaamheden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, zowel onderling als met het Openbaar Ministerie, de Procureurs-Generaal als fungerend Directeuren van Politie en de politie, naar behoren worden gecoördineerd;
 - b. te bevorderen dat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten elkaar naar behoren van de te hunner beschikking komende gegevens op de hoogte houden;
 - c. de Regering door middel van **overzichtsrapporten** op de hoogte te stellen van al hetgeen voor Haar van belang kan zijn.

2. Onze Minister-President treedt op als Voorzitter van de Commissie. Door Ons kunnen, op voordracht van Onze Minister-President en Onze Ministers van Justitie, van Binnenlandse Zaken, van Oorlog en van Marine een **vice-voorzitter** en een **secretaris** worden benoemd.

3. De Hoofden van de Binnenlandse Veiligheidsdienst, de Buitenlandse Inlichtingendienst, de Marine Inlichtingendienst, de Militaire Inlichtingendienst en een door Onze Minister van Justitie aan te wijzen vertegenwoordiger van de afdeling Politie van het Ministerie van Justitie zijn ambtshalve lid van de Commissie.

4. Wij kunnen op voordracht van Onze, in het tweede lid genoemde Ministers, bovendien andere leden in de Commissie benoemen. Deze leden treden om de drie jaren af en zijn terstond weder benoembaar. Hij die tot lid is benoemd ter vervulling van een tussentijds opengevallen plaats, treedt af op het tijdstip, waarop degene, in wiens plaats hij is benoemd, moest aftreden.

5. De leden kunnen zich in de vergaderingen door ambtenaren doen bijstaan.

6. Aan de vice-voorzitter en de secretaris kan als zodanig bezoldiging worden toegekend; indien de secretaris geen lid is van de Commissie heeft hij daarin raadgevende stem.

Artikel 35.

De beraadslagingen en de briefwisseling van de Commissie zijn geheim, tenzij de Commissie de geheimhouding opheft.

Artikel 36.

De Commissie is bevoegd niet-leden uit te nodigen, de vergaderingen tot het verstrekken van inlichtingen onder geheimhouding bij te wonen.

Artikel 37.

1. Aan de Commissie wordt een Bureau verbonden.

2. De Hoofden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en het Hoofd van de afdeling Politie van het Ministerie van Justitie wijzen ieder een ambtenaar of officier aan om, behalve bij de betrokken dienst of afdeling, mede bij het in het eerste lid bedoelde bureau werkzaam te zijn.

3. Het overige personeel van het Bureau wordt door de Voorzitter der Commissie benoemd of op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht in dienst genomen.

4. De geldmiddelen, die ter beschikking van de Commissie van Coördinatie en het daaraan verbonden Bureau worden gesteld, worden gebracht ten laste van Hoofdstuk II A der Rijksbegroting.

Artikel 38.

Wij stellen, op voordracht van Onze Minister-President, een reglement tot nadere regeling van de taak en de werkwijze van de Commissie en het Bureau vast.

Artikel 39.

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van

2. Op dat tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van 16 Februari 1946, no. 1, en van 9 April 1946, no. 27.

Onze Minister-President en Onze Ministers van Justitie,
van Binnenlandse Zaken, van Oorlog, van Marine en van Financien
zijn, ieder voor zoveel hem betreft, belast met de uitvoering
van dit besluit.

.....

- DE MINISTER-PRESIDENT,
- DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,
- DE MINISTER VAN JUSTITIE,
- DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,
- DE MINISTER VAN OORLOG,
- DE MINISTER VAN MARINE a.i.,
- DE MINISTER VAN FINANCIEN,
- DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN,

10
10/3/49
43
10/3/49
47
(4)

De Heer Minister-President.

Instelling en opdracht van de
Commissie.

Bij zijn beschikking van 30 Juni 1948, no. 19508, heeft Uwer Excellentie's ambtsvoorganger een commissie ingesteld met de opdracht:

- a. zich uit te spreken omtrent de al of niet wenselijkheid van een reorganisatie van de C.V.D. als door de Commissie-Wijnveldt wordt voorgesteld, waarbij tevens ware na te gaan, welke de plaats van de Buitenlandse Inlichtingendienst daarbij zal dienen te zijn;
- b. de werkzaamheden van de (evt. gereorganiseerde) C.V.D. enerzijds en de politieorganen (Rijks-, gemeentepolitie en marechaussee) anderzijds zo soherp mogelijk af te bakenen;
- c. bindende richtlijnen te ontwerpen voor goede samenwerking tussen de (evt. gereorganiseerde) C.V.D. enerzijds en de organen van Justitie en politie anderzijds;
- d. na te gaan, of de klachten, als zouden de organen van de Rijkspolitie nodeloos op het gebied van de C.V.D. of B.I.D. werkzaam zijn of zijn geweest, gefundeerd zijn.

Voorts werd aan de Commissie opgedragen, zo nodig, overleg te plegen met de Commissie-Wijnveldt.

Tot lid en Voorzitter der Commissie werd benoemd Dr. M.J. Prinsen, Secretaris-Generaal van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, en tot leden Mr. J.C. Tenkink, Secretaris-Generaal van het Ministerie van Justitie, Lt.-Generaal Mr. H.J. Kruls, Chef van de Generale Staf, Vice-Admiraal Jhr. E.J. van Holthe, Chef van de Marine-staf en Mr. C.L.W. Fook, Raadadviseur in algemene dienst bij het Ministerie van Algemene Zaken.

Nadat de Commissie enige besprekingen had gehouden, bleek het haar wenselijk aan haar een secretaris toe te voegen. Als zodanig is nadien opgetreden Mr. S. Kloosterman, Referendaris bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Noodzakelijkheid van een inlichtingen- en veiligheidsdienst.

Ten rapporte overgaande moge de Commissie eerst het gestelde onder a, b en c in behandeling nemen.

In haar rapport heeft de Commissie-Wijnveldt als haar mening te kennen gegeven, dat een goedwerkende inlichtingen- en veiligheidsdienst noodzakelijk is. De Commissie moge voorop stellen, dat zij deze mening geheel onderschrijft. Ook ^{de Commissie} ~~zij~~ is van oordeel, dat de Regering dient te kunnen beschikken over een apparaat, dat haar op de hoogte houdt van elk streven, elke propaganda, alle toestanden en alle handelingen met

Algemene taakomschrijving.

de daarbij aangewende of beschikbare middelen, welke gericht zijn tegen of gevaar kunnen opleveren voor de openbare orde, rust en veiligheid in het Koninkrijk in de meest uitgebreide zin.

Bovendien zal de Regering moeten kunnen beschikken over een apparaat, dat ervoor zorg draagt, althans bevordert, dat de nodige preventieve beveiligingsmaatregelen tegen staatsvijandige penetraties worden getroffen (beveiliging van sleutelposities, van geheime stukken en voorwerpen etc., etc.).

Bij deze algemene taakomschrijving moent de Commissie er reeds aanstonds de aandacht op te moeten vestigen, dat bij het werk der inlichtingen- en veiligheidsdiensten het waarnemen en registreren het belangrijkste is. Vóór alles is het hun taak de Regering op de hoogte te houden omtrent allerlei feiten en toestanden, welke zich min of meer in het verborgene voordoen en omtrent de personen, die daarbij betrokken zijn. De Regering zal dan in staat zijn, mede aan de hand van de verkregen inlichtingen, haar beleid te bepalen. In dit verband acht de Commissie het op zijn plaats hier reeds aanstonds er op te wijzen, dat bij de onderhavige materie strafrechtelijke belangen een secundaire rol spelen.

Verhouding tot de justitie
in het algemeen.

Tot strafrechtelijk repressief ingrijpen behoeft het waarnemen en onderkennen van de gegevens, waar het hier om gaat, in vele gevallen niet te leiden,

omdat vervolging in het algemeen niet verantwoord is, indien daardoor de kans, nieuwe vertakkingen van organisaties en verhoudingen op het spoor te komen, wordt afgesneden, of indien hogere belangen van de staat daardoor zouden worden geschaad.

Verschillende belangen.

De inlichtingen en de veiligheidsmaatregelen, welke zoals hierboven werd gezegd, noodzakelijk zijn, zijn van verschillende aard. Zij kunnen liggen op het gebied van de binnenlandse orde, rust en veiligheid, op dat van de militaire belangen, op dat van de economische belangen, op dat van de buitenlandse betrekkingen en op dat der justitie. Uit dien hoofde ligt het dan ook, naar het oordeel der Commissie, in de rede, dat naast elkaar verschillende diensten zijn ontstaan, waarin deze onderscheidene belangen worden behartigd. Zo bestaan thans de Centrale Veiligheidsdienst, de Buitenlandse Inlichtingendienst, de Militaire Inlichtingendienst, de Marine Inlichtingendienst en de Justitiële Inlichtingendienst. Het komt der Commissie voor, dat elk dezer diensten, gelet op de hierboven opgesomde belangen, zijn raison heeft en dat het in beginsel wenselijk zal zijn, dat zij blijven bestaan. Deze conclusie moge de Commissie hier aanstonds adstrueren door nader in te gaan op de taak, welke deze diensten naar haar oordeel hebben te vervullen.

Noodzake
inlichti
heidsdie

Derhalve ook verschillende
diensten.

Algem

Taak van de C.V.D.

Is niet gewelven i. NB.

De taak van de C.V.D., welke zich uitsluitend tot het binnenland bepaalt, zou de Commissie willen omschrijven als volgt:

1e. het inwinnen in het binnenland en registreren van gegevens omtrent alle personen, die van staatsgevaarlijke activiteit of neiging daartoe t.o.v. Nederland of met Nederland bevriende buitenlandse mogendheden blijk geven of hebben gegeven;

2e. het bevorderen van veiligheidsmaatregelen in alle vitale en kwetsbare overheids- en particuliere instellingen en bedrijven;

3e. het inwinnen van gegevens omtrent extremistische stromingen;

4e. de contra-spionage;

5e. het onderhouden van openlijke verbindingen met in het buitenland gevestigde zusterinstellingen, teneinde de nodige gegevens te verkrijgen voor het vervullen van de taak, omschreven onder 1e. tot en met 4e. Ter toelichting van dit laatste diene, dat er momenteel hier te lande drie vertegenwoordigers van buitenlandse inlichtingendiensten aanwezig zijn voor het onderhouden van de verbindingen met de C.V.D. en de B.I.D. Ook met andere mogendheden is er een voortdurend schriftelijk en mondeling contact.

Noc
in
he

Taak Militaire Inlichtingen-
dienst.

Als taak van de Militaire Inlichtingendienst ziet de Commissie:

- 1e. het inwinnen en verzamelen van alle inlichtingen welke de Chef van de Generale Staf behoeft voor:
 - a. een doeltreffende opbouw en een efficiënt gebruik van de Koninklijke Landmacht;
 - b. de voorbereiding en doorvoering van een mobilisatie en een concentratie der Nederlandse land- en luchtmacht;
 - c. het uitoefenen van het Militair Gezag en het handhaven van orde en rust;
- 2e. bescherming van militaire geheimen;
- 3e. het waken tegen daden van sabotage aan militaire objecten;
- 4e. het waken tegen diefstal van militaire wapenen en militaire munitie;
- 6e. het onderkennen van en waken tegen ondermijnende politieke propaganda in het leger.

Indien de Militaire Inlichtingendienst voor zijn taak in het buitenland gebruik maakt van personen met bijzondere opdrachten van geheim karakter, geschiedt dit slechts in overleg en in samenwerking met de Buitenlandse Inlichtingendienst (B.I.D.). Voor het verzamelen der gegevens, betrekking hebbende op het binnenland, zou de Dienst zich kunnen wenden tot alle autoriteiten en instanties, die uit hoofde van hun functie hiervan op de hoogte kunnen worden geacht; het inwinnen van inlichtingen hebbe echter niet plaats zonder overleg met de C.V.D.

Taak Marine Inlichtingendienst.

De taak van de Marine Inlichtingendienst kan als volgt worden omschreven:

- 1e. het inwinnen van alle inlichtingen, welke voor een doeltreffende opbouw en een efficiënt gebruik van de zeemacht van het Koninkrijk noodzakelijk zijn;
- 2e. de bescherming van maritieme geheimen;
- 3e. het waken tegen daden van sabotage aan maritieme objecten;
- 4e. het waken tegen diefstal van wapenen en munitie;
- 5e. het ontdekken van en waken tegen ondermijnende politieke propaganda op de vloot;

Indien de Marine Inlichtingendienst voor zijn taak in het buitenland gebruik maakt van personen met bijzondere opdrachten van geheim karakter, geschiedt dit slechts in overleg en in samenwerking met de Buitenlandse Inlichtingendienst (B.I.D.). Voor het verzamelen der gegevens, betrekking hebbende op het binnenland, zou de Dienst zich kunnen wenden tot alle autoriteiten en instanties die uit hoofde van hun functie hiervan op de hoogte kunnen worden geacht; het inwinnen van inlichtingen hebbe echter niet plaats zonder overleg met de C.V.D.

Taak Buitenlandse Inlichtingendienst.

De taak van de Buitenlandse Inlichtingendienst kan als volgt worden omschreven:

- 1e. het inwinnen van inlichtingen in het buitenland, welke voor de Regering voor het bepalen van haar

ermin in KB.

beheer vanden dienst in KB.

beleid ten opzichte van haar buitenlandse en eco-
nomische betrekkingen van belang zijn;

2e. het inwinnen van inlichtingen aangaande de activi-
teit door vreemde mogendheden in andere vreemde
landen ondernomen.

Taak Justitiële Inlichtingen-
dienst.

In aansluiting op hetgeen de Commissie hierboven
omtrent de verhouding tussen de functie van de inlich-
tingen- en veiligheidskrachten in het algemeen en de
justitie in het algemeen naar voren bracht, moge zij
thans een nadere beschouwing wijden aan de taak van de
Justitiële Inlichtingendienst.

Vooropgesteld zij, dat de Justitiële Inlichtingen-
dienst geen afzonderlijk orgaan is met speciaal daarvoor
werkende ambtenaren.

Ten behoeve van de opsporing en vervolging van
strafbare feiten, zowel commune delicten als die, welke
gericht zijn tegen de veiligheid van de staat en ten
behoefte van de uitvoering van bijzondere wetten, waar-
mede de Minister van Justitie is belast, beschikken de
Minister van Justitie en het Openbaar Ministerie over de
gemcentepolitie, het Korps Rijkspolitie, het Wapen der
Koninklijke Marechaussee en de Rijksrecherche. Dit
brengt mede, dat de Minister van Justitie en het Open-
baar Ministerie deze organen kunnen belasten met het
doen van onderzoeken en het inwinnen van inlichtingen.

Uiteraard valt het buiten de opdracht der Commissie uit te weiden over het doen van onderzoeken en het inwinnen van inlichtingen, liggende op het terrein van de opsporing van commune delicten en van niet-staatsgevaarlijke gedragingen van vreemdelingen zonder meer. Anders is het evenwel ten aanzien van de zgn. politieke delicten (al of niet connex met commune delicten) en de staatsgevaarlijke gedragingen van vreemdelingen. Op deze terreinen bewegen zich mede de inlichtingendiensten, hiervoren genoemd.

Het is derhalve duidelijk, en de ervaring wijst dit, zoals op blz. 21 onder punt d verder zal worden uiteengezet, ook uit, dat zich op deze raakvlakken moeilijkheden moeten voordoen, indien althans geen deugdelijke coördinatie en samenwerking wordt voorgeschreven. Vooral zijn moeilijkheden te verwachten ten aanzien van de C.V.D., die eveneens voornamelijk met behulp van het politieapparaat werkt.

Deze coördinatie ware in de eerste plaats te bereiken door er de hand aan te houden, dat de Rijksrecherche, evenals dit met de gemeentepolitie, het Korps Rijkspolitie en de Koninklijke Marechaussee het geval reeds is, alle op politiek gebied te harer beschikking komende gegevens onverwijld en onverkort doorgeeft aan de C.V.D. o.g. B.I.D. (vide art. 3 van het K.B. van 9 April 1946 en art. 1 van het K.B. van 16 Februari 1946).

Anderzijds zullen de C.V.D., B.I.D., de Militaire Inlichtingendienst en de Marine Inlichtingendienst gehouden moeten zijn de Minister van Justitie en het Openbaar Ministerie steeds en terdege van de bij deze Diensten via andere kanalen dan de politieverbindingen¹⁾ binnenkomende gegevens op de hoogte te stellen.

Intussen ware met deze coördinatie van gegevens niet te volstaan; ook verder zal de nodige samenwerking geboden zijn. Zoals hierboven reeds uiteengezet werd, kunnen de Minister van Justitie en het Openbaar Ministerie allerlei justitiële en administratieve maatregelen nemen. Voor deze maatregelen zullen onderzoeken gedaan en inlichtingen ingewonnen moeten worden. Geschiedt dit alles zonder het nodige overleg, zo ontstaat het gevaar, dat door vroegtijdig, overbodig of verkeerd ingrijpen op last van de Justitie het werk van de inlichtingendiensten wordt doorkruist. Anderzijds zullen de inlichtingendiensten bij hun optreden uiteraard ook moeten rekening houden met de taak en het werk der Justitie. Het ligt derhalve voor de hand, dat dient te worden bevorderd, dat het Openbaar Ministerie op alle terreinen, waar dit gevaar zich kan voordoen, geen maatregelen (het doen van onderzoeken en het inwinnen van inlichtingen daarbij inbegrepen) neemt dan in overleg met de inlichtingendiensten. Dit overleg zou desgewenst door

¹⁾ De politie staat bij de uitvoering van de Rijkspolitiezorg immers uit kraachte van het Politiebesluit 1945 en het Wetboek van Strafvordering reeds ter beschikking van het Openbaar Ministerie.

tussonkomst van de Minister van Justitie gepleegd kunnen worden.

Voor zover het betreft maatregelen van administratieve aard met inbegrip van de daartoe vereiste onderzoeken en inlichtingen, zal dit overleg, indien het op vlotte en cordiale wijze wordt gepleegd, naar het oordeel der Commissie, zonder enige bedenking bevorderd kunnen worden.

Ofschoon ten aanzien van de justitiële maatregelen en met name ten aanzien van de vervolging van strafbare feiten de verhoudingen minder eenvoudig zijn, meent de Commissie het overleg met de inlichtingendiensten ook daar te mogen adviseren. Immers doet zich bij de beoordeling van de vraag of een strafvervolging moet worden ingesteld, naar het systeem van het Nederlandse recht hrt opportuniteitsbeginsel gelden. Hieruit volgt, dat ook bij het Openbaar Ministerie het beleid een belangrijke rol speelt. Uit dien hoofde acht de Commissie het gewenst, dat het Openbaar Ministerie, alvorens tot onderzoeken en vervolging op dit gebied over te gaan, zijn voornemen toetst aan de door de inlichtingendiensten behartigde belangen.

Taak der verschillende inlichtingen- en veiligheidsdiensten in beginsel zeer wel te omschrijven.

Ofschoon het uiteraard duidelijk is, dat tussen de werkzaamheden van de verschillende hierboven genoemde diensten een nauwe wisselwerking zal bestaan, meent de Commissie dat uit de hierboven gegeven opsomming van de taken der verschillende diensten voldoende blijkt,

dat elk dezer diensten in beginsel zijn eigen van de andere diensten wel te onderscheiden taak heeft te vervullen. Immers komen de verschillende belangen, welke moeten worden gediend, daarin duidelijk tot uiting en tot hun recht.

Departementale indeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

→ Ligt het derhalve voor de hand, dat vanwege de verschillende belangen, welke moeten worden behartigd, ook verschillende diensten in het leven zijn geroepen, daaruit vloeit naar het oordeel der Commissie mede voort, dat deze verschillende diensten ook het beste kunnen werken in het verband van de Departementen, welke deze belangen in het algemeen hebben te verzorgen. De Commissie acht het uit dien hoofde (onverminderd hetgeen hierna ten aanzien van de B.I.D. zal worden gezegd) wenselijk, dat de verschillende inlichtingen- en veiligheidsdiensten als volgt over de Departementen worden verdeeld, t.w.: de Centrale Veiligheidsdienst (binnenlandse orde, rust en veiligheid) onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken; de Buitenlandse Inlichtingendienst (buitenlandse betrekkingen in het algemeen) onder het Ministerie van Buitenlandse Zaken; de Militaire Inlichtingendienst (militaire belangen) onder het Ministerie van Oorlog c.q. van Militaire Landsverdediging; de Marine Inlichtingendienst (maritieme belangen) onder het Ministerie van Marine c.q. van Militaire Landsverdediging; de Justitiële Inlichtingendienst (strafrechtelijke vervolging en aan de Minister van Justitie opgedragen uitvoering van bijzondere wetten) onder het Ministerie van Justitie.

Plaats van de C.V.D. en
de B.I.D.

Met de Commissie-Wijnveldt is de Commissie van oordeel, dat het niet aan te bevelen is, de Centrale Veiligheidsdienst en de Buitenlandse Inlichtingendienst onder de Minister-President te laten blijven ressorteren.

Overeenkomstig de aard van de door deze Minister te verrichten werkzaamheden acht de Commissie het wenselijk de Centrale Veiligheidsdienst onder te brengen bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Ook ten aanzien van de Buitenlandse Inlichtingendienst is de Commissie van oordeel, dat deze dienst in beginsel niet onder de Minister-President behoort te ressorteren. Naar de aard van de door die Dienst verrichte werkzaamheden zou deze principieel onder de Minister van Buitenlandse Zaken, dan wel - aangezien de ingewonnen inlichtingen in belangrijke mate op economisch terrein liggen - onder de Minister van Economische Zaken thuis horen. De Commissie zou in meerderheid deze onderbrenging op systematische-theoretische gronden het meest juist vinden. Door een lid der Commissie zijn hiertegen evenwel bezwaren geopperd. Volgens hem zou de onderbrenging van de B.I.D. onder de Minister van Buitenlandse Zaken c.q. de Minister van Economische Zaken zodanige praktische moeilijkheden opleveren, dat het buitenlandse beleid van de Regering en een goede ^{en} verantwoorde functi-
onering van de Dienst daardoor in ernstige mate belem-
merd zouden worden. Ofschoon de Commissie, zoals gezegd, in meerderheid het hierboven weergegeven principiële standpunt zou willen innemen en derhalve tot onderbrenging van de Buitenlandse Inlichtingendienst onder de

Minister van Buitenlandse Zaken c.q. de Minister van Economische Zaken zou willen adviseren, zou zij, temeer daar de huidige plaats en organisatie van de Buitenlandse Inlichtingendienst tot dusver in de praktijk tot geen moeilijkheden aanleiding heeft gegeven, zich er bij neer kunnen leggen, indien de Buitenlandse Inlichtingendienst uit praktische beleidsoverwegingen onder de Minister-President geplaatst blijft.

Eén Centrale dienst onder-
éénhoofdige leiding niet wen-
solijk.

In afwijking van de zienswijze van de Commissie-Wijnveldt moge de Commissie ontraden verschillende diensten tezamen onder éénhoofdige leiding tot één dienst te verenigen en in de Generale Staf onder te brengen.

De Commissie is de overtuiging toegedaan, dat hiermede geen reële oplossing zal worden verkregen. Immers zou een geunificeerde dienst, ook in de gedachtengang van de Commissie-Wijnveldt, toch naar de hierboven aangegeven onderscheidingen in verschillende sectoren uiteen moeten vallen, willen althans de verschillende overheidsbelangen, welke zich doen gelden, behoorlijk tot hun recht komen. Dit zal ten aanzien van de gedachte éénhoofdige leiding slechts een virtueel beeld opleveren. Anderzijds blijft ook bij de indeling van diensten in sectoren doorkruising van de algemene departementale organisatie te duchten, hetgeen tal van wrijvingen te weeg kan brengen en aan de éénhoofdige leiding afbreuk kan doen. Met betrekking tot de bezwaren, welke naar het oordeel der Commissie verbonden zijn aan het voorstel van de Commissie-Wijnveldt deze dienst in de

Generale Staf onder te brengen, moge zij verwijzen naar hetgeen zij op blz. 18 naar voren zal brengen.

Coördinatie van de verschillende diensten.

De door de Commissie gevolgde gedachtengang neemt intussen niet weg, dat uiteraard behoort te worden zorg gedragen, dat de werkzaamheden der inlichtingen- en veiligheidsdiensten, welke organisatorisch naar haar oordeel in de verschillende hierbij betrokken departementen waren onder te brengen, anderzijds behoorlijk worden gecoördineerd. De Commissie is na ampele overweging tot de slotsom gekomen, dat de meest aangewezen figuur daartoe zou zijn een Commissie van overleg in te stellen, waarin de hoofden van de onderscheidene diensten zitting hebben. Het komt der Commissie voor, dat een zodanige Commissie van overleg het aangewezen middel is om tot een coördinatie van werkwijze en nauwgezette uitwisseling van gegevens te komen. Immers, indien aan de verschillende diensten en de daarbij werkzame personen stringente opdracht wordt gegeven van al hun activiteit en de te hunner beschikking staande of komende gegevens onverwijld mededeling te doen aan hun chefs, kan worden verwacht, dat de Commissie van overleg steeds up to date op de hoogte is van al hetgeen er om gaat. Aan deze Commissie van overleg zal een klein bureau moeten worden verbonden. Teneinde de kosten beperkt en het verband met en in de verschillende inlichtingendiensten in stand te houden, ware dit Bureau zó te formeren, dat de verschillende inlichtingendiensten elk één ambtenaar o.g.

Commissie van overleg.

Bureau (aan de Commissie van overleg verbonden).

officier aanwijzen, die, behalve in het kader van de eigen dienst, tevens aan het Bureau werkzaam zal zijn. Uiteraard zal ook enig lager personeel aan het Bureau verbonden moeten worden. De taak van het Bureau zou de Commissie als volgt willen omschrijven:

- a. het in onderling verband bestuderen van de berichten en gegevens van de verschillende inlichtingendiensten;
- b. het aan de Commissie van overleg voorleggen van overzichtsrapporten, resulterend uit het gestelde onder a;
- c. het opstellen van rapporten aan de Regering, zoals de Commissie van overleg meent, dat deze als gevolg van de overzichtsrapporten moeten worden uitgebracht; deze rapporten waren wél te onderscheiden van die, welke een afzonderlijke inlichtingendienst voor het terrein, dat hij bestrijkt, bij één of meer Ministers indient;
- d. het doen van de nodige voorstellen aan de Commissie van overleg ter completering of bevestiging van de benodigde gegevens voor het opstellen van de overzichtsrapporten en het redigeren van de daaruit voortvloeiende verzoeken aan de betrokken inlichtingendienst, die deze gegevens zal verstrekken;
- e. het doen van voorstellen aan de Commissie van overleg, indien bijzondere omstandigheden een incidentele afbakening der taken noodzakelijk maken, dan wel een bijzondere samenwerking vereisen;

- f. het verzamelen van de gegevens ten behoeve van de rapporten, welke door het "Chefs van Stavencomité" worden gevraagd;
- g. het nagaan welk soort van gegevens voor de civiele en militaire autoriteiten als daar zijn de Commissarissen der Koningin, de Burgemeesters der grote gemeenten, de Procureurs-Generaal, de Bevelhebbers der Militaire Gewesten enz. van belang kunnen zijn en het doen van voorstellen aan de Commissie van overleg omtrent de distributie van de gegevens over die autoriteiten;
- h. het doen van alle overige voorstellen, welke het Bureau voor een goede gang van zaken, nuttig acht.

Presidium Commissie van Overleg.

De vraag rijst intussen, aan wie de leiding van deze Commissie van overleg ware op te dragen. De Commissie heeft zich ervan rekenschap gegeven, dat waarborgen dienen te worden gesteld, dat de arbeid in vorenbedoelde commissie er daadwerkelijk toe moet leiden, dat de zozeer vereiste hartelijke en nauwe samenwerking op het gebied van het verkrijgen, distribueren en verwerken van inlichtingen en het verzekeren van de veiligheid wordt bereikt. Met name mag niet de toestand ontstaan, dat in deze Commissie van overleg slechts een oppervlakkige uitwisseling van gegevens plaats vindt, en dat verschillende diensten in feite op eigen gelegenheid hun werkzaamheden blijven verrichten. Uit dien hoofde is de Commissie van oordeel, dat het van zeer veel

gewicht zal zijn, wie de leiding over deze Commissie van overleg zal hebben. Naar haar mening behoort ten volle het zwaartepunt gelegd te worden in het vinden van een persoon, die een zodanig overwicht en een zodanige hoge ambtelijke positie bekleedt, dat met redelijke zekerheid mag worden verwacht, dat hij de vereiste coördinatie en samenwerking metterdaad en bij voortduren tot stand brengt. De Voorzitter der Commissie van overleg zal ervoor moeten waken, dat de verschillende en dooreenlopende belangen, welke zich op het gebied van het verkrijgen van inlichtingen en het bevorderen der veiligheid voordoen, op redelijke wijze tegen elkaar worden afgewogen.

De Commissie heeft zich allereerst afgevraagd of het wenselijk zou zijn de leiding op te dragen aan een van de Chefs van Staven, waarbij in het bijzonder wordt gedacht aan de Chef van de Generale Staf. De consequentie hiervan zou evenwel zijn, dat het totale complex van het inwinnen van inlichtingen en het bevorderen van de veiligheid in de militaire sfeer wordt gebracht. Gelet op de - ook politieke - bezwaren, welke aan deze oplossing verbonden zijn (deze bezwaren gelden a fortiori ten aanzien van de door de Commissie-Wijnveldt aanbevolen oplossing: één geunificeerde dienst onder de Generale Staf), acht de Commissie het geraden de leiding van de Commissie van overleg op te dragen aan de Minister-President. De Commissie meent tot deze oplossing na ampele overweging te moeten adviseren, omdat naar haar

oordeel in de persoon van de Minister-President zowel de bestuurlijke als de justitiële, zowel de burgerlijke als de militaire, zowel de binnenlandse als de buitenlandse belangen in gelijke mate tot hun recht kunnen komen. Bij haar beraadslagingen overwoog de Commissie, dat de aanwijzing van een andere Minister dan de Minister-President, onder de huidige omstandigheden tenminste, het bezwaar met zich kan brengen van verstoring van het evenwicht. Met name dient - althans voor de eerste tijd, nu de gerezen strubbelingen nog vers in het gcheugen liggen - vermeden te worden, dat de diensten, welke ressorteren onder de Minister, die met de leiding van de Commissie van overleg wordt belast, door de aanwijzing van die Minister een preponderante positie zouden gaan innemen. Te zijner tijd - wanneer de verhoudingen ten deze meer gestabiliseerd mochten zijn geworden - zou desgewenst alsnog overwogen kunnen worden de leiding van de Commissie van overleg bij een andere Minister te doen berusten.

Intussen verheelt de Commissie zich niet, dat de door haar voorgestane oplossing om de Minister-President met de leiding van de Commissie van overleg te belasten, aanvulling behoeft. Van de Minister-President zal toch moeilijk verwacht of verlangd kunnen worden, dat hij als Voorzitter van de Commissie van overleg zich bij voortduren met de dagelijkse gang van zaken zal inlaten. Voor het voeren van de leiding over de Commissie van overleg zal immers veel tijd en energie vereist worden.

Het tijdsgebrek zal zich voor de Minister-President sterk doen gevoelen.

Teneinde daaraan tegemoet te komen, meent de Commissie, dat het aanbeveling zal verdienen om, behalve tot aanwijzing van de Minister-President tot Voorzitter van de Commissie van overleg, over te gaan tot aanwijzing van een vice-voorzitter, die dan tevens met de dagelijkse leiding van de werkzaamheden belast zal moeten zijn.

Vice-Voorzitter van de
Commissie van overleg.

Het komt der Commissie voor, dat deze net de dagelijkse leiding belaste vice-voorzitter een hooggeplaatst en met groot persoonlijk gezag en overwicht bekleed persoon buiten een bepaald administratief-ambtelijk verband zal moeten zijn. In de Commissie van overleg zal het gezag van de Vice-Voorzitter nog te groter zijn, omdat hij dit formeel direct aan de Minister-President ontleent. Het komt der Commissie voor, dat in de persoon en in het gezag van deze vice-voorzitter, belast met de dagelijkse werkzaamheden, zomede in de persoon en het gezag van de Minister-President, zulks gevoegd bij de administratieve coördinatie in het bovenaangeduid bureau, voldoende waarborgen aanwezig zullen zijn, dat strubbelingen, welke op het onderhavige gebied zozeer te duchten zijn doordat ambtenaren van de verschillende inlichtingendiensten uit de band lopen, vermeden kunnen worden. De keuze van de vice-voorzitter zal in het door de Commissie ontwikkelde schema uiteraard van zeer groot gewicht zijn. Ofschoon zij aanvankelijk (met name ook bij het overleg met de

Commissie-Wijnveldt) ook heeft gedacht aan de mogelijkheid, dat een hooggeplaatst lid van de zittende magistratuur of een gepensioneerde hoge ambtenaar daarvoor wordt aangezocht, moge de Commissie, teneinde de militaire belangen zo goed mogelijk tot hun recht te laten komen en tevens om zo dicht mogelijk bij de voorstellen van de Commissie-Wijnveldt te blijven, in overweging geven de keus op een sedert niet te lange tijd gepensionneerd officier te laten vallen.

Punt d.

De Commissie heeft vervolgens een onderzoek ingesteld naar de vraag of de klachten, als zouden de organen van de Rijkspolitie nodeloos op het gebied van de C.V.D. of B.I.D. werkzaam zijn of zijn geweest, gefundeerd zijn (punt d van de opdracht, zie blz. 1).

Daartoe heeft een bespreking plaats gevonden met de Heren Jhr.Mr.Dr. L.H.K.C. van Asch van Wijck en Mr. J.P.G. Goossen van de Afdeling Politie van het Ministerie van Justitie en de Horen Mr. L. Einthoven en J.G. Crabbendam van de Centrale Veiligheidsdienst. De Commissie heeft daarbij de indruk gekregen, dat er naar gestreefd wordt de samenwerking tussen de afdeling Politie van het Ministerie van Justitie en de leiding van de C.V.D. te verbeteren. Het contact met de afdeling van de Heer Pot loopt redelijk, terwijl het overleg met de overige afdelingen van de C.V.D. in ontwikkeling is. Indien beide instanties

met de nodige goede wil op deze weg voortgaan, mag worden verwacht, dat de gewenste samenwerking aanwezig zal zijn. Anders daarentegen liggen de verhoudingen met betrekking tot de samenwerking tussen de Centrale Veiligheidsdienst en het Openbaar Ministerie (met name de Procureurs-Generaal fgd. Directeuren van Politie). Deze samenwerking ontbreekt in het algemeen vrijwel nog geheel. Het is de Commissie gebleken, dat het feit, dat het als "geheim" aangeduide Koninklijk Besluit van 9 April 1946, waarbij de taak en de positie van de C.V.D. worden geregeld, niet aan de Procureurs-Generaal, fgd. Directeuren van Politie ter kennis was gekomen, tot deze situatie heeft bijgedragen')

Bovendien kan de Commissie zich niet geheel onttrekken aan de gedachte, dat sommige Procureurs-Generaal, fgd. Directeuren van Politie, die onder vigueur van het Rijkspolitiebesluit 1935 hun bemoeiingen tot al het niet-justitiële inlichtingendienstwerk konden uitstrekken, zich niet gaarne van dit terrein terugtrekken, ofschoon artikel 11, tweede lid, eerste volzin van het Politiebesluit 1945 daartoe aanleiding moest geven.

Anderzijds klagen de Procureurs-Generaal, fgd. Directeuren van Politie, er over, dat zij onkundig blijven van inlichtingen, welke de politie aan de C.V.D. verstrekt, hoewel deze inlichtingen van nut kunnen zijn bij de opsporing van strafbare feiten.

- Vandaar -

1) Intussen is, nadat vorenbedoelde bespreking had plaats gevonden, het K.B. van 9 April 1946, aan de Procureurs-Generaal, fgd. Directeuren van Politie, toegezonden.

Vandaar de door sommige Procureurs-Generaal aan de politie in hun ressort gegeven opdracht van alle aan de C.V.D. te richten mededelingen aan de Procureur-Generaal afschrift te zenden. Door de C.V.D. wordt hier-
tegen bezwaar gemaakt, minder omdat men er bezwaar tegen zou hebben, dat de Procureurs-Generaal van alles op de hoogte zijn, ofschoon de taak van de Procureur-Generaal tot de justitiële politiedienst (Rijkspolitiezorg) is beperkt, maar wel omdat de praktijk veelal uitwijst, ~~dat~~ de aan de Procureur-Generaal toegevoegde rijks-rechercheurs aan de hand van de verkregen inlichtingen nogmaals zelfstandig een onderzoek instellen.

Bovendien werd van de zijde van de C.V.D. - naar het oordeel der Commissie niet ten onrechte - opgemerkt, dat de C.V.D. zijn gegevens van de politie via hulp-officieren van justitie verkrijgt, zodat verwacht mag worden dat het Openbaar Ministerie door deze hulp-officieren wordt ingelicht en het dus niet op de weg van de C.V.D. ligt het Openbaar Ministerie nogmaals op de hoogte te stellen.

Al met al is de Commissie van oordeel, dat er ten aanzien van de samenwerking tussen C.V.D. en Openbaar Ministerie met het Rijksrechercheapparaat nog zeer veel verbeterd kan worden. Een van de zijde van de Commissie bevorderde bespreking tussen enkele Procureurs-Generaal en de leiding van de Centrale Veiligheidsdienst heeft stellig tot een beter begrip voor elkaars positie bijgedragen. Duidelijke instructies van hogerhand, bekendmaking van de voorschriften aan de betrokkenen en het

voortdurend plegen van overleg zullen echter naar de mening der Commissie noodzakelijk zijn om uiteindelijk tot een goede samenwerking te geraken.

Overleg met de Commissie-
Wijnveldt.

Tenslotte heeft de Commissie, overeenkomstig het gestelde in het slot van haar opdracht, het nodig geoordeeld met de Commissie-Wijnveldt in overleg te treden. Op 19 November j.l. heeft een bespreking met de leden dier Commissie plaats gevonden. Daarbij werd er op gewezen, dat de Commissie in velerlei opzicht instemt met de bevindingen en gevolgtrekkingen van de Commissie-Wijnveldt, doch dat de Commissie anderzijds, op gronden als hierboven in het rapport ontvouwd, op enkele principiële punten betreffende de opbouw van de organisatie amendementen zou willen voorstellen.

De meerderheid van de leden van de Commissie-Wijnveldt verklaarde na een uitvoerige gedachtenwisseling haar instemming met deze amendementen. Een der leden van laatstgenoemde Commissie wenste echter zijn standpunt nader te formuleren en wel in de volgende zin "Indien aan het hoofd van de coördinatie-commissie (bedoeld is de hierboven op blz. 15 e.v. aangeduide Commissie van overleg) zal komen te staan een militair deskundige, die volkomen op de hoogte is van de eisen, welke uit een militair oogpunt aan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten moeten worden gesteld, indien aan deze topfunctionaris voldoende gezag wordt toegekend om zijn zienswijze - in overeenstemming uiteraard met die van de Chef van de Generale Staf - te doen prae-
- valeren -

valaren, en indien verzekerd is, dat het gehele apparaat in geval van staat van oorlog, in geval van staat van beleg en in geval van uitgebroken oorlog - burgeroorlog daaronder begrepen - onder de bevelen van de hoogste militaire autoriteit komt, dan acht ik de tot standkoming van het voorstel van Uw Commissie een zeer grote stap in de goede richting, al geef ik de voorkeur aan de door de Commissie-Wijnveldt uiteengezette zienswijze."

Recapitulatie t.a.v. a, b
en c van de opdracht.

Met het vorenstaande meent de Commissie aan de haar verstrekte opdracht te hebben voldaan. Resumerend moge zij t.a.v. de punten a, b en c het volgende naar voren brengen.

Ad a.

Wat het gestelde onder a betreft, meent zij, dat het geen aanbeveling verdient de Centrale Veiligheidsdienst, zoals door de Commissie-Wijnveldt was voorgesteld, te reorganiseren in dier voege, dat deze wordt geïncorpooreerd in de afdeling G.S. 3b van de Generale Staf. De Commissie geeft er de voorkeur aan de Centrale Veiligheidsdienst over te brengen naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken. In het hierboven ontwikkelde schema werd de plaats van de Buitenlandse Inlichtingendienst mede betrokken.

Ad b.

Ten aanzien van het gestelde sub b zij opgemerkt, dat behoudens de hierboven op blz. 5 e.v. gegeven taakomschrijving een scherpere afbakening van de werkzaamheden van de Centrale Veiligheidsdienst en de politie-

- organen -

organen niet nodig is, nog daargelaten of zij mogelijk zou zijn. Hierbij moge er tevens aan herinnerd worden, dat de gebreken, welke zich tot dusverre hebben voorgedaan, zich zeker niet zozeer hebben gemanifesteerd in de lagere niveau's, doch dat de nodige verbeteringen bij uitstek worden vereist in de opbouw en de coördinatie van de leiding. De Commissie vertrouwt, dat de hieromtrent door haar gedane aanbevelingen ten deze een oplossing zullen geven.

Wel moge de Commissie nog met klem aanbevelen, dat de taken van de verschillende inlichtingendiensten duidelijk bij K.B. worden vastgelegd. Dit K.B. ware in verband met het geheim karakter van de inhoud weliswaar niet op de gebruikelijke wijze te publiceren, doch anderzijds wel aan alle betrokken autoriteiten ter kennis te brengen.

Ad c.

Wat vervolgens het gestelde sub c betreft, meent de Commissie, dat de vereiste samenwerking bereikt kan worden door de hierboven reeds gememoreerde instructie, dat de verschillende diensten en de daarbij ingeschakelde personen en instanties langs de hiërarchieke weg hun activiteiten en bevindingen steeds prompt hebben door te geven, waarna de vereiste coördinatie en samenwerking middels de hierboven omschreven Commissie van overleg en het daaraan verbonden Bureau verkregen kunnen worden, terwijl ook overigens een voortdurend rechtstreeks en hartelijk overleg tussen de leiding van de C.V.D. en de Procureurs-generaal, fgd. Directeuren van Politie, met kracht bevorderd wordt.

- De

De Commissie, hiermede aan het eind van haar taak komende, moge Uwer Excellentie, indien zij zich met dit rapport kan verenigen, in overweging geven, gevolg te geven aan de aanbevelingen van de Commissie-Wijnveldt, voorzover daarvan in dit rapport niet wordt afgeweken en overigens te handelen zoals in dit rapport werd aangegeven.

Recapitulatie van de hoofdzaken van dit rapport.

Als hoofdpunten van de in haar rapport neergelegde suggesties moge de Commissie resumerend noemen:

- a. vaststelling van een duidelijke afbakening van de taken der verschillende inlichtingen- en veiligheidsdiensten (blz. 5 t/m 12 van het rapport);
- b. onderbrenging van de verschillende inlichtingen- en veiligheidsdiensten onder de Departementen van algemeen bestuur, waaronder zij naar hun aard en taak behoren te ressorteren (blz. 12 t/m 14 van het rapport); dit zou voor de G.V.D. een overgang naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken betekenen; de B.I.D. ware evenwel uit praktische overwegingen onder de Minister-President geplaatst te laten (blz. 13 en 14 van het rapport);
- c. coördinatie van de verschillende inlichtingen- en veiligheidsdiensten in een Commissie van overleg, die ware samen te stellen uit de hoofden van de verschillende inlichtingen- en veiligheidsdiensten (blz. 15 van het rapport);
- d. het presidium van ^{de} Commissie van overleg ware althans voorlopig in handen te leggen van de Minister-President, terwijl de dagelijkse leiding ware op

te dragen aan een vice-voorzitter. De keus van deze vice-voorzitter ware met de meest mogelijke zorg te bepalen (blz. 17 t/m 21 van het rapport);

g. instelling van een klein Bureau voor de Commissie van overleg (blz. 15 t/m 17 van het rapport);

f. te bevorderen ware het vorenstaande bij K.B. vast te leggen onder intrekking van vroegere daarmede strijdige formele regelingen. Gemakshalve veroorlooft de Commissie zich een ontwerp-K.B., hetwelk daartoe strekt, als bijlage dezes aan Uwe Excellentie voor te leggen.

Haar rapport hiermede afsluitend, spreekt de Commissie tenslotte gaarne haar bijzondere dank uit voor het in haar gestelde vertrouwen.

's-GRONOVENHAGE, 22 Januari 1949.

Dr. M.J. PRINSEN, VOORZITTER,

Mr. C.L.W. FOCK,

Jhr. E.J. VAN HOLTHE,

Mr. H.J. KRULS,

Mr. J.C. TENKINK.

Winkel: Winkel 10-9-48 (3)

DEPARTEMENT VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

BERICHT OP SCHRIJVEN VAN

NR. 2076

AFD. Kabinet.

BETREFFENDE
bespreking.

'S-GRAVENHAGE.

13 September 1948.

MEN GELIEVE BIJ HET ANTWOORD NAUWKEURIG
HET ONDERWERP, DE DAGTEEKENING EN HET
NUMMER VAN DIT SCHRIJVEN TE VERMELDEN.

Zoals U wellicht bekend is, heeft de toenmalige Minister-President bij beschikking van 30 Juni 1948 een commissie ingesteld met de opdracht zich nader uit te spreken omtrent de door de Commissie Wijnveldt voorgestelde reorganisatie van de C V D . Aan deze onder mijn presidium staande Commissie werd daarbij tevens o.m. opgedragen, na te gaan of de klachten, als zouden de organen van de Rijkspolitie nodeloos op het gebied van de C V D of B I D werkzaam zijn of geweest zijn, gefundeerd zijn. Ter gevolggeving aan deze opdracht stelt de Commissie zich voor U, desgewenst te zamen met een door U aan te wijzen ambtenaar van de C V D , hieromtrent te horen. Ik moge U uitnodigen daartoe op Woensdag 22 September a.s. des morgens om 10.45 uur in een vergadering der Commissie, welke gehouden wordt in het Ministerie van Binnenlandse Zaken, Binnenhof 19, met evenbedoelde ambtenaar van de C V D aanwezig te willen zijn. Het ligt in het voornemen der Commissie, Jhr.Mr.Dr.L.H.K.G. van Asch van Wijck en Mr.J.P.G.Goossen, nadat deze te voren om 10 uur zullen zijn gehoord, in Uw bijzijn om 11.45 uur nader te horen.

DE VOORZITTER DER COMMISSIE,

Prinsen

(Dr.M.J.Prinsen)

AAN:

de Hoogedelgestrenge Heer Mr.L.Einthoven
No.4 Plein 1813
DEN HAAG.

16 Juni 1943

nr. 19269

Betreffende: Reorganisatie C.V.B.

PERSONEEL - VERHOORLIJK.

De Commissie, welke onder Voorzitterschap van Mr. Dr. J. Rijneveldt belast was met het instellen van een onderzoek naar het beleid bij het Bureau Nationale Veiligheid en daarmee samenhangende zaken, heeft onder dagtekening van 12 mei haar rapport aan mij overzonden. De omvang van dit onder de zeer talrijke bijlagen reeds bijna 200 bladzijden tellende rapport, alsmede de aard van een deel der daer in gegeven beschouwingen, versetten zich tegen vermenigvuldiging daarvan. Ik ben daardoor niet in de gelegenheid u een exemplaar van het rapport ter beschikking te stellen. Doch noggevolgens met u als bijlage dezer de samenvatting, welke de Commissie in het IVe hoofdstuk van haar rapport geeft, hiertbij aan te bieden.

De Commissie is o.a. van oordeel:
1o. dat het gewenst is, dat een reorganisatie van de Centrale Veiligheidsdienst plaats vindt en een inlichtingendienst wordt ingesteld bij het Departement van Oorlog, ressorterende onder de Chef Generale Staf, en omvattende alle thans afzonderlijk georganiseerde inlichtingendiensten.

2o. dat indien blijkens ingewonnen inlichtingen gestoten wordt op strafbare feiten, de verdere behandeling moet worden overgegeven aan het Departement van Justitie. Maar zónder, indien de inlichtingendienst, die zich ook op politiek terrein beweegt, en de executieve dienst in de hand zouden liggen, het gevaar voor het ontstaan van bestaats- of bestuursmethoden zou dreigen, ontwaakt de Commissie de inlichtingendienst onder het Departement van Justitie te doen ressorteren.

3o. dat aangezien de zorg voor het handhaven van de openbare orde aan de burgemeesters en voor zover nodig aan de Commissarissen der Koningin is opgedragen, welke autoriteiten onder de Minister van Binnenlandse Zaken ressorteren, het voor de hand ligt en aan deze Minister op te dragen de inlichtingen te doen inwinnen, welke voor het handhaven van de orde, dus met betrekking tot de misdrijven tegen de binnenlandse veiligheid van de Staat nodig zijn.

Het komt mij voor, dat het gewenst zou zijn indien een commissie zou worden ingesteld, die de volgende taak heeft:

1o. zich uit te spreken omtrent de al of niet wenselijkheid van een reorganisatie van de C.V.B. als door de Commissie-Rijneveldt voorgesteld;

2o. de werkzaamheden van de (eventueel gereorganiseerde) C.V.B. enerzijds en de politie-organen, Rijk-, Gemeente- en Waterschaps- anderzijds zo scherp mogelijk af te bepalen;

3o. minstens richtlijnen te ontwerpen voor goede samenwerking tussen de (eventueel gereorganiseerde) C.V.B. enerzijds en de organen van justitie en politie anderzijds;

4o. te gaan op de plaatsen als zouden de organen van Rijkpolitie noodloos op het gebied van de C.V.B. werkzaam zijn of geweest zijn, gefundeerd zijn.

Ik zou u voor willen stellen deze commissie samen te stellen uit:
de Secretaris-Generaal van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, Voorzitter;

de Secretaris-Generaal van het Ministerie van Justitie;

De Heer Minister van Oorlog.

De Heer Minister van Justitie.

De Heer Minister van Binnenlandse Zaken.

16 Juni 1948

-2-

Betreffende: Reorganisatie C.V.D.

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,
Raadadviseur in Algemene Zaken, Mr. C.L.N. Poek, voor het Ministerie
van Algemene Zaken.

Aan de commissie ware tenslotte op te dragen zo nodig overleg te
plegen met de leden van de Commissie-Bijveldt, terwijl zij bovendien de
bevoegdheid moet hebben anderen in verband met de gezamenlijke vragen te
horen. Ik zou het op prijs stellen van U te mogen vernemen of U zich
met deze opzet zoude kunnen verenigen.

DE MINISTER-PRESIDENT:

De Wijnveldt

HOOFDSTUK IV.

Reorganisatie-voorstel.

De Commissie is tot de slotsom gekomen, dat de C.V.D. zoals deze thans krachtens het geheim Koninklijk Besluit van 9 April 1946, no. 46 is opgericht, moet vervangen worden door een andere organisatie.

Behalve het feit, dat aan de Commissie gebleken is, dat aan deze dienst verschillende fouten kleven, welke mede haar oorsprong vinden in de overhaaste wijze van oprichting van het S.R.V., keurt de Commissie af, dat de instelling van de C.V.D. geschied is bij "geheim" Koninklijk Besluit.

Zij acht in deze z.g. geheimhouding de voornaamste bron gelegen, dat er van vele kanten gebrek aan medewerking is ontstaan en de C.V.D. aan haar doel te doen beantwoorden, n.l. het centrale punt te vormen, waar alle inlichtingen samenkomen, welke van belang zijn voor de veiligheid van de Staat. In hoofdstuk VII is dit uitvoerig uiteenzet.

Naar ons oordeel behoort deze aangelegenheid in de grote lijnen hetsij bij wet, hetsij bij Koninklijk Besluit geregeld te worden.

In een rechtsstaat moet ieder in binnen- en buitenland kunnen weten, dat die Staat maatregelen getroffen heeft en zijn veiligheid en zijn staatsinrichting te beschermen en naar buiten en naar binnen te waarborgen.

De wijze waarop aan dit doel uitvoering wordt gegeven, moet vanzelfsprekend niet in die wet of dat Koninklijk Besluit worden opgenomen. Deze dient aan de Regering te worden overgelaten, die de bevoegdheid moet hebben al naar de omstandigheden welke zich voordoen, de vereiste en wisselende maatregelen te treffen.

De Commissie acht het daarom gewaast, dat een regeling wordt getroffen, welke op de normale wijze bekend wordt gemaakt, en dat - met intrekking van de bestaande voorschriften - wordt bepaald:

1. Dat een inlichtingendienst wordt ingesteld bij het Departement van Oorlog, ressorterend onder de Chef Generale Staf en omvattende alle thans afzonderlijk georganiseerde inlichtingendiensten als hierna omschreven onder D.

2. Dat op deze de plicht ruste van de verkregen inlichtingen mededeling te doen op de wijze als omschreven hierna onder E.

3. Dat die inlichtingen worden ingewonnen door de personen en op de wijze als genoemd onder F.

4. Dat aan de Ministers der Kroon werde opgedragen in onderling overleg daartoe richtlijnen te geven aan de onder hen werkende ambtenaren.

Indien hierna uitvoering wordt gegeven zal de afdeling "Inlichtingendienst" bij de Generale Staf van vrij geringe omvang kunnen zijn en in hoofdzaak slechts behoeven te bestaan uit administratief personeel, dat de documentatie verzorgt, en uitvoering geeft aan de taak de inlichtingen te verstrekken aan de daartoe aangewezen autoriteiten.

De taak van deze afdeling zal in de eerste plaats een coördinerende en een documenterende zijn. Wanneer de verkregen en door haar verzamelde inlichtingen daartoe aanleiding geven, zal zij lange de weg van de verschillende Ministers verplicht zijn met behulp van de door de Ministers aangewezen ambtenaren de gegevens te vervolgen.

Eigen opsporingepersoneel in het binnenland in eigen dienst heeft zij daartoe dan niet nodig, en het gevaar van een geheime politiedienst in den lande wordt volkomen vevmeden.

Indien die dienst niet zelf opsporingen verricht, wordt bovendien vevmeden, dat, zoals zowel bij het B.N.V. het geval was, en ook bij de C.V.D. herhaaldelijk bleek, volkomen onnodige wrijvingen tussen diensten en personen ontstaan door het treden in elkaars bevoegdheden.

Het behoeft geen betoog, dat voor het verrichten van deze arbeid die afdeling zal moeten bestaan uit volkomen betrouwbare, hoogstaande en bekende personen.

Hun taak gegevens te verzamelen en op de juiste wijze te verdelen, is uitermate moeilijk. Zij moet zich echter niet verder uitstrekken.

De verantwoordelijkheid voor hetgeen met de inlichtingen gedaan moet worden, blijft volledig op de Begirung rusten.

Het denkbeeld is gegrond op de onder A, B en C volgende overwegingen:

A. Noodzakelijkheid van een inlichtingendienst.

- a. a. De veiligheid van de Staat wordt in laatste instantie gewaarborgd door het gebruik van de hem ten dienste staande machtsmiddelen (in de meest uitgebreide zin van het woord).
- b. Het gebruik van deze machtsmiddelen is slechts doeltreffend mogelijk, indien men op de hoogte is van het misdrijf tegen de veiligheid van de Staat.
- c. Indien men tijdig bekend is met het voornemen, dat bestaat een misdrijf tegen de veiligheid van de Staat te plegen, zal men in staat zijn om tevoren de nodige maatregelen daartegen voor te bereiden.
- d. Veelal zal men dan zelfs het begaan van dit misdrijf kunnen voorkomen door preventief gebruik van de machtsmiddelen, dan wel door het treffen van andere maatregelen, te meer, indien men bekend is met de wijze van voorbereiding van het te plegen misdrijf.
- e. Het is dus noodzakelijk, dat er een inzicht bestaat - en dat dit inzicht wordt onderhouden - in alles, wat van bepaalde zijden wordt onderzocht of voorbereid in strijd met de veiligheid van de Staat.
- f. Hiervoor is een goed werkende inlichtingendienst nodig.

Noodzakelijkheid van een veiligheidsdienst

- B. a. Een vreemde staat of een politieke groepering, die zich voorbereidt een misdrijf tegen de veiligheid van de Nederlandse Staat te plegen in de naaste of in een meer verwijderde toekomst, zal op de hoogte moeten zijn van onze machtsmiddelen en daaraan behoefte hebben aan een goed werkende inlichtingendienst.
- b. Voor de veiligheid van de Nederlandse Staat is het dus noodzakelijk, dat zij zich tegen penetratie door die inlichtingendienst beschermt.
- c. Hiervoor is het nodig te beschikken over een veiligheidsdienst.
- d. De veiligheidsdienst moet gebruik maken van gegevens van de inlichtingendienst en kan van deze profiteren om preventieve maatregelen te treffen.

e. Geslachtverdr kan de inlichtingendienst inlichtingen ontvangen van de organen van de veiligheidsdienst.

f. Nauwe samenwerking tussen beide diensten is des geboden. In sommige gevallen kunnen de organen van beide diensten zelf samenvalen.

g. Onder wiens verantwoording behoort de dienst te werken.

a. De misdrijven tegen de veiligheid van de Staat kunnen zijn van binnenlandse of van buitenlandse oorsprong. Ook kunnen zij zowel van binnenlandse als van buitenlandse oorsprong zijn, een en ander afhankelijk van de binnenlandse en van de buitenlandse politieke constellatie. (afgezien uiteraard van incidentele gevallen).

b. Bistengevolge moet - ook voor het veranderen van de binnenlandse veiligheid - rekening worden gehouden met het totalitaire karakter, dat een oorlog - zelfs een aanvankelijke binnenlandse oorlog - heeft.

c. Dit brengt met zich mede, dat de Staat tal van punten heeft waartegen een actie kan worden ingezet of voorbereid, mede als gevolg van:

1. het uiterst ingewikkelde karakter en de bijna tot het uiterste doorgevoerde organisatie van het maatschappelijk leven;

2. de gemakkelijke beïnvloeding van de publieke opinie door de moderne middelen van publiciteit en persoonlijk verkeer;

3. de concentratie van de bevolking in grote centra;

4. de afhankelijkheid in economisch opzicht van het buitenland en van de geregelde aanvoer naar de grote centra;

5. de ver doorgevoerde industrialisatie;

6. de invloed van het wetenschappelijk onderzoek op de ontwikkeling en op het gebruik van wapenmiddelen.

d. De veiligheid van de Staat eist dus:

1. het verkrijgen van inlichtingen omtrent voorgenomen acties tegen deze aangrijpingspunten;

2. het nauwkeurig volgen van de ontwikkeling van de politieke constellatie in binnen- en buitenland;

- X**
3. het insinnen van inlichtingen omtrent de middelen, waarover binnenlandse groeperingen en buitenlandse mogendheden beschikken.
4. het doorlopend - doch naar gelang van de verkregen inlichtingen in meerdere of in mindere mate - beschermen van de aangrijpingspunten.
- e. De vraag rijst of het noodzakelijk of gewenst is de inlichtingendienst rechtstreeks onder de Minister-Président te brengen. Deze vraag wordt ontkennend beantwoord, omdat:
1. speciale takken van de inlichtingendienst onder verschillende ministeries dienen te ressorteren,
 2. alle Ministers omtrent de algemene ontwikkeling van de binnenlandse politiek op de hoogte moeten zijn en niet de Minister-Président in het bijzonder,
 3. de positie van de Minister-Président niet staatsrechtelijk geregeld is, hij buitendien niet in het bijzonder belast is met de handhaving van de openbare orde en hij zelfs een departement kan beheeren, dat met de inlichtingen- en de veiligheidsdienst als zodanig niets te maken heeft,
 4. er andere departementen zijn, aan wie meer speciaal een taak is opgedragen, die in verband staat met de veiligheid van de staat,
 5. zelfs indien er in geval van oorlog een departement van algemene oorlogvoering zou worden gevormd onder de Minister-Président, de kern van de oorlogvoering toch ligt bij een der departementen aan wie de oorlogvoering meer in het bijzonder is opgedragen.
- f. De specifieke taak van de Ministeries van Oorlog en Marine brengt mede, dat het verkrijgen van inlichtingen omtrent de militaire machtsmiddelen van buitenlandse mogendheden aan hen - ieder voor zijn ressort - moet toevallen, in samenwerking zo nodig met de organen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.
- g. Indien blijken ingewonnen inlichtingen gestoten wordt op strafbare feiten moet de verdere behandeling worden overgegeven aan het Departement van Justitie.

Dit Departement beschikt reeds over een Rijkspolitiekorps en over rechercheurs en over fotografische, dactyloscopische en andere diensten, die voor de inlichtingendienst van belang zijn. Wellicht zou kunnen worden overwogen om ook de inlichtingen en veiligheidsdiensten onder dit departement te stellen.

Indien echter de inlichtingendienst, die zich ook op politiek terrein beweegt, en de executieve dienst in een hand liggen dreigt het gevaar voor het ontstaan van een Gestapo of een Gopco-methode, een gevaar dat in een democratische staat niet mag worden geduld.

h. Aangezien de zorg voor het handhaven van de openbare orde aan de burgemeesters en voorzover nodig aan de Commissarissen der Koningin is opgedragen, welke autoriteiten onder de Minister van Binnenlandse Zaken ressorteren, is het logisch, om aan dess Minister op te dragen de inlichtingen te doen inwinnen, welke voor het handhaven van de orde, dus met betrekking tot misdrijven tegen de binnenlandse veiligheid van de Staat, nodig zijn.

i. Uit de volgende opsomming van mogelijke handelingen, die krachtens haar karakter niet alle volgens onze strafwet kunnen worden vervolgd, een opsomming die uiteraard niet volledig is, blijkt de verscheidenheid van de aangrijpingspunten, die de gemeenschap biedt aan hen die een aanslag tegen de Staat voorbereiden:

verspreiden van pamfletten van bepaalde nog niet strafbare strekking;

voorbereiding van staking in vitale bedrijven;

voorbereiding van sabotage in vitale bedrijven;

voorbereiding van sabotage in bepaalde voor de oorlogvoering belangrijke industrieën;

spionage in deze industrieën;

spionage in laboratoria voor wetenschappelijk onderzoek;

beïnvloeding van de geest van militairen in besloten bijeenkomsten;

spionage bij waterstaatkundige werken en belangrijke of minder belangrijke verkeersobjecten (bruggen, vliegvelden, locomotievandepots, enz. enz.);

voorbereiding van vernieling van voorraden levensmiddelen;

voorbereiding van sabotage van de zeescheepvaart;

enz. enz.

Verschillende van deze aangrijpingspunten zijn ook voor andere ministeries van veel belang; door de aard van het object is dat andere ministerie er ook meer van op de hoogte, zodat het weet welke de essentiële punten zijn, waartegen de vijand zich bij voorkeur zou moeten richten om met een minimum aan krachtsinspanning een maximum effect te verkrijgen.

Bovendien moeten in het bijzonder bij vele van deze objecten de maatregelen door de veiligheidsdienst te nemen steunen op de inlichtingen door de inlichtingendienst ingewonnen niet alleen omtrent de activiteit van de tegenpartij maar ook - bij de bedrijfsleidingen bij de opdrachtgever (dat is dus in vele gevallen de Staat of een instantie namens de Staat) - omtrent de inrichting van het bedrijf en de waarde, die aan de geheimhouding van de opdracht wordt gehecht. Waar de opdrachtgever in dit geval veelal een der militaire departementen zal zijn, zal een inoige samenwerking met deze nodig wesen.

i. Aangesien er van moet worden uitgegaan, dat misdrijven tegen de veiligheid van de Staat kunnen worden bereamd tengevolge van buitenlandse invloeden, is het noodzakelijk, dat dese buitenlandse invloeden zelf worden nagespoerd en dat er dus een zo innig mogelijke samenwerking is met de buitenlandse inlichtingendienst, met de grensbewaking, met de douane en met de Generale Staf.

k. Het is moeilijk om op dit terrein een scherpe scheiding te maken tussen de preventieve en de repressieve taak van de politie. Een scherpe scheiding te maken tussen opsporing van strafbare feiten en het inwinnen van inlichtingen omtrent nog niet strafbare daden voor de veiligheid van de Staat gevaarlijke handelingen schijnt praktisch niet wel doenlijk. Het is noodzakelijk met laatstgenoemde taak afzonderlijke personen te belasten, die daarvoor een speciale opleiding hebben genoten of waarvan gebleken is, dat zij een juist gevoel hebben voor de wijze van optreden in deze. Daar de grens niet scherp te trekken is en daar niet alle burgemeesters beschikken en kunnen beschikken over personeel geschikt voor de uitoefening van de delicate taak voor het inwinnen van inlichtingen, kan op hen in algemeen zin niet rusten het toezicht

op de uitvoering hiervan.

1. De jarenlange ondervinding in het verwekken van revolutie en de wetenschappelijke wijze, waarop methoden in het buitenland zijn bestudeerd en toegepast, maken het noodzakelijk, dat er desnoods een speciale technische studie wordt gemaakt van de werkwijze. Men moet de strategie en de tactiek kennen van de tegenstander, zowel in het politieke voerspel als tijdens het meer daadwerkelijk optreden bij rallietjes, straatoproer en tenslotte poging tot revolutie. Men moet nauwkeurig de polsslag kennen en voortdurend blijven voelen van hetgeen zich afspeelt boven- en ondergronds in binnen- en buitenland. Men moet dus innig contact houden met op overeenkomstige wijze werkende instellingen in het buitenland, ook om van hun ervaring partij te trekken. Men moet op de hoogte zijn en blijven van de bezetting en de organisatie van de tegenstander. Men moet hun tactische strijdwijze kennen; men moet weten van welke communicatiemiddelen zij zich zullen bedienen, zowel tot het ontvangen van bevelen als voor het maken van propaganda of voor het verplaatsen van demonstranten of strijders. Dit alles vereist niet alleen studie, maar ook wetenschap gebaseerd op ingewonnen inlichtingen. De ook technisch-militaire scholing, want per slot van rekening als het voerspel is afgelopen en de bloedige ernst aanvangt zal de strijd militair moeten worden uitgevochten, is het bijzonder indien een buitenlandse megenheid zich in de revolutie mengt.

Het is daarom, dat van oudsher voorsien is het verlenen van "militaire bijstand" als eerste stadium van de militaire hulp; zulke mist alleen voor de orde handhaving, maar ook voor technische hulp bij het op gang houden van vitale bedrijven (spoorwegen, waterleiding, electriciteit, telefoon, enz. enz.). In een later ernstiger stadium kan worden overgegaan tot het afkondigen van de Staat van Oorlog en, bij verscherping van de toestand, zelfs tot het afkondigen van de Staat van Beleg, waarbij tal van bevoegdheden overgaan op het Militair Gezag. Dit Militair Gezag moet dan welkomen op de hoogte zijn van de situatie en moet ook daarvan op de hoogte blijven.

b. De Commissie is, zowel op grond van de hiervoor onder a. gegeven beschouwingen, als op grond van de gunstige werkwijze, die vóór de oorlog bestond - zij het dat de zeer bescheiden financiële middelen een uitsluiten van de mogelijkheden niet steeds toelieten - tot de overtuiging gekomen, dat naar een overeenkomstige organisatie moet worden gestreefd.

Mitsdien geeft zij in overweging het tegenwoordige bureau G 3 b van de Generale Staf onder leiding van een hoofd- of opperofficier van de Generale Staf, ^{die} uiteraard op zijn beurt onder de bevelen staat van de Chef van de Generale Staf, te doen bestaan uit:

G 3 b 1. de inlichtingendienst betreffende geest in het leger (het tegenwoordige bureau), wellicht hierbij mede belast met het verschaffen van inlichtingen betreffende de geest in de vloot, zulks omdat de dienstplichtigen voor beide krijgsmachtsonderdelen uit de velle maatschappij voortkomen en de geest uit de maatschappij kan worden beïnvloed.

G 3 b 2. binnenlandse inlichtingendienst betreffende extremistische enz. (de thans bestaande doch tot bescheidenere afdelingen teroggebrachte afdeling GRASBHDAN van de O.V.D.).

G 3 b 3. buitenlandse inlichtingendienst betreffende extremistische enz. (het thans bestaande S.I.).

G 3 b 4. veiligheidsdienst (te vormen uit de thans bestaande afdelingen FORT en STAL van de O.V.D.).

De afdelingen G 3-b 2, 3 en 4 ressorteren mede onder de Minister van Binnenlandse Zaken en zijn aan deze verantwoording schuldig.

Bij deze afdelingen zullen die leden van het personeel van de O.V.D. kunnen worden ingedeeld, die blijken hebben gegeven hun werk te verstaan. Naar het oordeel der Commissie ware het zeer toe te juichen, indien die personen - niet met een of andere militaire rang, doch als burgers - in deze afdelingen van G 3 werden overgenomen, zodat van hun ervaring op het gebied van de inlichtingendienst een nuttig gebruik kan worden gemaakt.

De Commissie acht het niet wenselijk bepaalde personen in dit verband met name te noemen, daar dit niet op haar weg ligt en zij bovendien slechts de capaciteiten van enkelen met wie zij in aanraking is gekomen, zou kunnen beoordeelen.

B. Het verkrijgen van inlichtingen.

B. a. De inlichtingen worden verkregen:

1. door het nauwkeurig volgen van de pers van binnen- en buitenland door daarin gespecialiseerde personen;
2. door speciaal daarvoor aangewezen en geschikt personeel van de gemeente-

tensinde voortdurend in staat te zijn en e.q. op te kunnen treden moet het des, eveneens voortdurend, alle inlichtingen ontvangen, die voor de uitvoering van zijn taak nodig zijn.

Volgens de Wet op de Staat van Oorlog en den Staat van Beleg van 23 Mei 1899 n. 126, kan het M.G. (art. 13)

" een geheime politie instellen om de handelingen van verdachte personen na te gaan en de pogingen tot verstandhouding met den vijand of het vormen van samenspanningen tijdig op te sporen en tegen te gaan".

Indedaar is hier het woord "tijdig" op zijn plaats. De vraag rijst echter of het instellen van een dergelijke politie, waaronder dan volgens de tegenwoordige wonen clausur de "inlichtingendienst" moet worden verstaan, tijdig kan geschieden indien niet reeds te voren een dergelijke inlichtingendienst buiten de krijgsmacht werkt ten behoeve van het militaire apparaat. Dit geldt tegenwoordig te zeer, waar het in het ernstigste geval niet alleen zal gaan over pogingen tot verstandhouding met de vijand, maar naar alle waarschijnlijkheid met de vijand zelf, die onder vermomming in het land het militaire optreden van de revolutionairen zal steunen.

n. Naast de reeds besproken inlichtingendiensten moet er nog een militaire inlichtingendienst bestaan, die in de krijgsmacht werkt, teneinde op de hoogte te zijn van de betrouwbaarheid van het personeel.

Deze inlichtingendienst moet talrijke contactpunten hebben met de inlichtingendiensten buiten de krijgsmacht, zangeden de geest van het leger van de burgermaatschappij uit kan worden beïnvloed. Ook hier moet dus een innige samenwerking bestaan.

B. Rechtsofscie leiding.

D. a. Uit het rapport van de Commissie is duidelijk naar voren getreden hoeveel wrijving kan ontstaan, indien verschillende diensten naast elkaar werken. Het is waar speelt hierbij het persoonlijke element soms een belangrijke rol, doch het is wel buiten kijf, dat door centralisatie door het stellen van verschillende diensten onder één leiding de kans op wrijving, de kans op dubbel werk wordt vermindert.

politie onder verantwoording van de Commissarissen van Politie en de Korpsschefs;

3. door speciaal daarvoor aangewezen en geschikt personeel van de Rijkspolitie onder verantwoording van de gewestelijke commandanten;
4. door personen in verscheidene bedrijven en diensten werkzaam voor het verkrijgen van inlichtingen omtrent de ondergrondse activiteit in die bedrijven;
5. door daarvoor aangewezen militair personeel in de onderdelen van de krijgsmacht;
6. door personeel van de douane in samenwerking met de grensbewaking;
7. door daarvoor geschikte personen in het buitenland, al dan niet in samenwerking met de buitenlandse inlichtingendiensten en de buitenlandse politie-autoriteiten;
8. door daarvoor aangewezen personen, ressorterende onder de verschillende ministeries ten behoeve van de inlichtingen welke speciaal op het terrein van die ministeries liggen;
9. door personen, niet in rijkdienst, die uit hoofde van hun beroep, hun relaties of anderszins in staat moeten worden geacht inlichtingen te verkrijgen en zich vrijwillig daarvoor beschikbaar stellen.

b. De verkregen inlichtingen worden gecontroleerd en verder aangevuld met behulp van op andere wijze te verkrijgen gegevens, waarbij de onderscheiden takken van Staatsdienst de plicht moeten hebben alle mogelijke medewerking te verlenen.

c. De dienst blijft in soverre geheim, dat zijn werkwijze slechts bekend wordt bij hen, die er direct mede te maken hebben en dat nog slechts voor zover zij er bij betrokken zijn. Aan hen dient echter de verplichting opgelegd te worden alle gegevens, gevraagd of ongevraagd, te verschaffen, waarover zij beschikken.

F. Verwerking der verkregen inlichtingen.

F. De vraag rijst aan wie in eerste en aan wie in laatste instantie de inlichtingen moeten worden verstrekt, welke worden verkregen en in welke vorm de inlichtingen moeten worden verstrekt.

Naar het oordeel der Commissie is het nodig en voldoende dat de Regering in haar geheel en de Minister-President in het bijzonder, voortdurend een algemeen overzicht heeft van de toestand, een overzicht gebaseerd op concrete gegevens voor zover van belang. De inlichtingen moeten dus omvatten een samen-vatting van hetgeen de inlichtingendienst heeft vernomen, zo nodig geïllus-

troerd een frappante feit.

Daarnaast behoort de inlichtingendienst in staat te zijn om onmiddellijk op aanvraag van de Regering de gegevens omtrent personen en toestanden te verstrekken, welke zij behoort. Deze gegevens put de inlichtingendienst dan telkens uit zijn documentatie.

Daarnaast dienen de autoriteiten belast met het handhaven van orde en rust, dus de Commissarissen der Koningin en de burgemeesters de inlichtingen te ontvangen welke zij persoonlijk behoeven, hetzij om van de algemeene toestand op de hoogte te blijven, hetzij om in een bijzonder geval die maatregelen te kunnen treffen welke nodig zijn.

Hetzelfde geldt voor de daarvoor in aanmerking komende justitiële, politievle en militaire autoriteiten, dus de R.G.'s, de Inspecteur-Generaal der Rijspolitie, de Gewestelijke Commandanten van de Rijspolitie, de Commandanten in de militaire Gewesten, de Inspecteur der Kon. Marechaussee.

Als regel zij gesteld, dat de inlichtingen - voor zover van direct belang - ook onmiddellijk worden verstrekt aan de autoriteiten die naar aanleiding daarvan in de eerste plaats maatregelen moeten treffen en dat de overige inlichtingen van meer algemeen belang centraal worden uitgegeven.

Ten aanzien van de gegevens van bijzondere en meer technische aard, alsmede tenu aanzien vande aanwijzingen ter beveiliging van bedrijven, dient de regel te worden gevolgd dat deze centraal worden uitgegeven, onverminderd uitersaaf de bevoegdheid en de plicht van iedere autoriteit om in zijn ressort de vereiste veiligheidsmaatregelen te treffen.

vM/vR.2714.

's-GRAVENHAGE, 20 Mei 1948.

Aan Zijne Excellentie de Minister-President,
Plein 1813 No.4,
te 's-G R A V E N H A G E.

Polizei Bevelschrift

Waarde Ambtgenoot,

Betr.: Uw brieven d.d. 8 April en 5 Mei 1948..

In verband met Uw beide hierboven aangeduide brieven en in aansluiting aan het telefonisch gesprek, dat ik dienaangaande met U had, moge ik U het volgende voorstellen:

1° Er worde een Commissie ingesteld, die tot taak heeft:

- a. de werkzaamheden van de Centrale Veiligheidsdienst enerzijds en de politieorganen (Rijks- en Gemeentepolitie en Marechaussee) anderzijds zo scherp mogelijk af te **bakenen**;
- b. bindende richtlijnen te ontwerpen voor een goede samenwerking tussen de Centrale Veiligheidsdienst enerzijds en de organen van justitie en politie anderzijds;
- c. na te gaan, of de klachten, als zouden organen van Rijkspolitie nodeloos op het gebied van de Centrale Veiligheidsdienst werkzaam zijn of geweest zijn, gefundeerd zijn.

2° Deze Commissie worde samengesteld uit:

- a. een vertegenwoordiger van Uw Departement;
- b. een vertegenwoordiger van het Departement van Binnenlandse Zaken (ik denk aan Dr.Prinsen, die dan eventueel voorzitter der Commissie zou kunnen zijn);
- c. een vertegenwoordiger van het Departement van Justitie (ik denk aan mijn Secretaris-Generaal);
- d. een vertegenwoordiger van het Departement van Oorlog.

Gaarne beveel ik dit voorstel in Uw aandacht aan.

A. Prinsen

Met vriendelijke groet,
Steeds gaarne,
Uw,

J. K. van der ...

No. B. 21209.

typ.: SvD. Dict. V.

G E H E I M.

Hierbij heb ik de eer U te doen toekomen enkele aanwijzingen voor de voorlopige oprichting van een organisatie van stakingsbrekers uitgaande van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid.

NATIONAAL COMITE HANDHAVING RIJKSEENHEID

Voorzitter: Prof. Mr. P. S. Gerbrandy,
Centraal Bureau: Andries Bickerweg 5, 's-Gravenhage,
Telefoon 330295.

Aanwijzingen voor de voorlopige oprichting van een Organisatie van Stakingsbrekers.

Inleiding.

Deze aanwijzingen zijn bedoeld om in de kortst mogelijke tijd een overzicht te krijgen over het aantal personen, zowel mannen als vrouwen, dat bereid is zich bij het uitbreken van een politieke staking ter beschikking te stellen als stakingsbreker. (S.B.).

Zodra deze gegevens beschikbaar zijn, zal nader overleg worden gepleegd met de plaatselijke en provinciale comité's om de organisatie verder uit te bouwen. Met het oog op de politieke ontwikkeling is het thans echter zaak om zo snel mogelijk een begin van een organisatie tot stand te brengen, waarop in geval van nood kan worden doorgewerkt. Daarom is de opzet zo eenvoudig mogelijk gehouden.

GEBRUIK VAN DE ORGANISATIE.

De S.B.'s zullen alleen worden ingezet tegen politieke stakingen (ook wilde politieke stakingen) die ten doel hebben om het normale economische leven in den Staat te desorganiseren.

De S.B.'s zullen niet worden ingezet bij normale geschillen over lonen en arbeidsvoorwaarden, die geen politiek doel hebben.

AAN:

Z.E. de Minister-President

Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken

Z.E. de Minister van Justitie

Dhr. Hoofdcommissaris van Politie, Amsterdam

Dhr. Hoofdcommissaris van Politie, Rotterdam

Dhr. Hoofdcommissaris van Politie, Den Haag

Dhr. Hoofdcommissaris van Politie, Utrecht

Dhr. Hoofdcommissaris van Politie, Groningen.

DE OPZET VAN POLITIEKE STAKINGEN.

De ervaringen in Amerika en Engeland opgedaan hebben geleerd:

a. dat het politieke doel van dergelijke destructieve stakingen vaak gecamoufleerd is als normale loon - of arbeidsvoorwaardenstaking;

b. dat zij steeds uitbreken op de strategisch meest belangrijke punten van het bedrijfsleven, zoals in het mijnbedrijf, het verkeer, de voedselvoorziening enz., waardoor het gehele economische leven van de Staat wordt bedreigd.

Dergelijke zeer kwetsbare delen van het bedrijfsleven zijn de havens, de mijnen, de spoor- en tramwegen, de overige verkeersmiddelen, zoals het wegverkeer, het binnenscheepvaartverkeer, de zeescheepvaart, de P.T.T. enz.

Voorts de voedselvoorziening, het kolentransport en de benzinetoevoer, de openbare diensten en bedrijven enz.

Voorts is het niet waarschijnlijk, dat men dadelijk een algemene staking zal proclameren, omdat verschillende vakverenigingen daaraan niet zouden willen deelnemen en er een geweldige reactie onder het publiek zou ontstaan.

Maar men zal b.v. kunnen beginnen met een havenstaking, die zich daarna voortdurend meer zou uitbreiden. De meest geschikte punten voor het doen uitbreken van een staking, die desorganisatie van het bedrijfsleven ten doel heeft, zijn uit de aard der zaak de dichtbevolkte steden en industriecentra, waar de directe gevolgen voor de stadsbevolking zich ook het eerste zullen doen gevoelen. Vooral het platte land zal de stakingsbrekers moeten opleveren.

DE GEOGRAPHISCHE STRATEGISCHE PUNTEN IN ONS LAND.

Deze strategische punten zijn de grote havens, de knooppunten van binnenvaartverkeer, de dichtstbevolkte delen van het land, waar de voedselvoorziening het eerst vastloopt. Dit zijn de redenen waarom de verkeersstaking in Londen werd georganiseerd. Voor ons land zijn die strategische punten o.a. de havensteden Amsterdam en Rotterdam, Delfzijl (als reservhaven); de spoorwegknooppunten Amersfoort, Utrecht, Zwolle, den Bosch; alle plaatsen waar de Provinciale Electriche Bedrijven zijn: Den Haag, Groningen, de Mijnstreek, de Zaanstreek (voedselvoorziening) enz.

BENODIGD AANTAL STAKINGSBREKERS.

Omdat het niet gaat om de beheersing van alle punten van het land maar slechts van de belangrijke steden en industriegebieden zal een organisatie van enkele tienduizenden stakingsbrekers al van grote betekenis kunnen zijn.

AANWIJZINGEN VOOR DE OPRICHTING VAN DE S.B. ORGANISATIES.

Het verdient aanbeveling dat de plaatselijke comité's een commissie instellen tot werving van S.B.'s. Het aantal aan te werven S.B.'s zal ten minste 1% moeten bedragen van het aantal zielen der gemeente.

Verder worden ingewacht een opgave van het aantal ter beschikking gestelde vracht en personenauto's te splitsen in twee en meerzitsauto's en van de vrachtauto's onder opgave van het draagvermogen en tonnen en motorrijwielen.

Voorshands kan worden volstaan met de invulling van lijsten van onderstaand model.

Naam en voornaam	Adres	Beroep	Ouderdom	Stelt beschikbaar
				vracht auto's
				personen auto's
				motor- rij- wielen.

SAMENWERKING MET ANDERE VERENIGINGEN.

Hoewel het aanbeveling verdient om waar zulks mogelijk is samen te werken met andere verenigingen, zoals het Nationaal Revueil en rechtse politieke partijen enz, enz., wordt in het geheel overgelaten aan de plaatselijke comité 's.

AANWIJZINGEN VOOR DE PROVINCIALE COMITÉ'S.

Het ligt voorshands in de bedoeling, dat de S.B.'s zoveel mogelijk zullen worden ingezet in de provincies van hun inwoning, zulks, om aan eventuele vervoersmoeilijkheden het hoofd te kunnen bieden. Het is noodzakelijk dat de provinciale comité's zich oriënteren ten aanzien van de benodigde S.B.'s voor de meest bedreigde vitale bedrijven in hun provincie, zulks in samenwerking met de plaatselijke comité's, teneinde ter zake concrete plannen op te kunnen maken in het tweede stadium van opbouw der S.B.organisatie.

TIJDSTIP VAN INDIENING DER WERVINGSLIJSTEN.

In verband met de kritieke politieke toestand wordt aangedrongen op het zo spoedig mogelijk indienen van de wervingslijsten.

De indiening van de eerste lijst dient te geschieden zodra het aantal aangeworvenen % van het aantal zielen der gemeente bedraagt of indien men meent het maximum aantal aan te werven S.B.'s te hebben bereikt.

Nagekomen aanwervingen van S.B.'s kunnen op een aanvullingslijst worden ingediend.

HET HOOFD VAN DE
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

L.L.van Laere.